

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII
"CAROL DAVILA" TARGU MUREȘ
REVISTĂ DE ȘTIINȚE ȘI
CĂLĂUZA

septembrie · 1955

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

CUPRINSUL

Pag.

Să îmbunătățim munca cu cartea literară	1
PETRU COMARNESCU — Operele clasicii literaturii universale în țara noastră	5
CONCURSUL PENTRU CITIREA LITERATURII „IUBIȚI CARTEA“	
VICTOR ADRIAN — O formă eficientă de atragere a cititorilor	9
ȘTEFAN ROTARĂȘU — Ghicitori literare	11
AL. HIRSCHHORN — Cum sprijinim concursul	13

BIBLIOTECI ȘTIINȚIFICE

TEODOR MIHAILESCU — Unele constatări în legătură cu circulația operei clasice marxism-leninismului la Biblioteca Centrală Universitară din Cluj, înainte de 23 August 1944	15
--	----

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

N. NIKOLAEV și A. SURUGHINA — Bibliografie în ajutorul completării fondului de cărți	20
A. KALMAN — Popularizarea cărții literare în biblioteca noastră	21

Munca cu ziarele și revistele	24
---	----

CONSTANTIN IORDACHE — Despre completarea și păstrarea fondului de cărți	27
---	----

ORGANIZAREA FONDULUI DE CĂRȚI ȘI A CATALOAGELOR

G. RALY — Cîteva probleme ale cataloagelor noastre	30
--	----

STANCU LASCAR — Aspecte din munca cu cartea în Republica Cehoslovacă	35
--	----

DIN CORESPONDENȚELE NOASTRE

TRAIAN MURZEA — În scopul unei largi răspîndiri a cărții	39
--	----

ION LUPAȘCU — Aspecte din activitatea bibliotecilor din sectorul forestier, din regiunea Suceava	40
--	----

ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

BIBLIOGRAFIE

ANUL VIII

Nr. 9

SEPTEMBRIE 1956

Redacția : București, Calea Rahovei Nr. 2-4 — tel.

Să îmbunătățim munca cu cartea literară

Întotdeauna, cartea literară de adevărată valoare — cartea omului și a aspirațiilor lui — a trezit ecouri puternice în mase, devenind un bun al lor. Instrument puternic în cunoașterea realității sociale, forță de seamă în răspindirea ideilor înaintate în mijlocul maselor, cartea literară de valoare a influențat activ asupra voinței și sentimentelor acestora.

Romanul *Mama de Gorcki*, care a devenit în scurt timp de la apariție cartea de căpătii a întregului proletariat din Rusia, a adus o contribuție imensă la dezvoltarea conștiinței revoluționare a maselor asuprite, la pregătirea lor pentru asaltul final la doborîrea regimului țarist.

Cine nu știe ce-a însemnat Hoții de Fr. Schiller în lupta maselor germane împotriva tiraniei, în întărirea conștiinței naționale a poporului german, în deșteptarea spiritului lui de opunere împotriva asupritorilor săi interni, politici și sociali. Este lesne de înțeles de ce ducele Karl Eugen, stăpînul ținutului natal al scriitorului, ducatul Württemberg, vorbind despre această piesă a spus: „Dacă aș fi fost creatorul lumii și dacă aș fi știut că se va scrie Hoții, aș fi suspendat creațiunea“.

Tot alit de puternice au fost și rezonanțele sociale ale operelor lui Hugo, în Franța secolului XIX, ale lui Cernișevski, în Rusia, aflată atunci sub robia țarilor, cînd mii de tineri au căutat să realizeze în practică cele exprimate în romanul *Cei de făcut?* sau ale lui Dickens, a cărui satiră împotriva nedreptei orînduirii sociale burgheze este atît de necruțătoare, încît după zece de ani de la moartea lui — în al patrulea deceniu al secolului nostru — o aristocrată engleză declară că printre altele lucruri care îi sînt nesuferite în lume, sînt și operele lui Dickens.

Apreciînd imensul rol cultural-educativ al literaturii, partidul și guvernul nostru s-au îngrijit indeaproape de asigurarea condițiilor corespunzătoare răspîndirii în mase tot mai largi a operelor clasice și contemporane ale literaturii noastre ca și a celei de peste hotare.

În ultimii ani, din operele clasicilor literaturii noastre, Eminescu, Caragiale, Creangă, Coșbuc, Slavici și alții s-au editat peste 100 de titluri într-un tiraj de peste 2.000.000 exemplare. Numai tirajul cărților originale tipărite în anul 1953 a atins cifra de peste 4.100.000 exemplare. Ediția I-a a romanului *Nicoară Potcoavă* de M. Sadoveanu s-a tipărit într-un tiraj de 50.000 exemplare. În anul 1954 au apărut în țara noastră 3.010 titluri cu un tiraj total de 42.091.426 exemplare.

Una din căile importante prin care cartea literară ajunge în mina celor cărora le este destinată, este și biblioteca.

Din analiza activității bibliotecilor din țara noastră se desprinde clar atenția deosebită de care se bucură din partea bibliotecarilor cartea literară. Manifestările de masă în jurul cărților literare ca: recenzii, consfătuiri, seri literare etc., sînt deosebit de frecvent organizate în biblioteci, ele determinînd o creștere simțitoare alit a numărului cititorilor cit și a circulației cărților literare. Se poate afirma fără îndoială că,

dacă astăzi cartea literară de bună calitate a devenit o nevoie spirituală, căutată și citită de marea masă a oamenilor muncii, acest lucru se datorează și activității susținute desfășurată în bibliotecile noastre pentru popularizarea și difuzarea unor astfel de cărți.

În condițiile de astăzi, bibliotecile noastre dispun de mari posibilități de a lărgi succesele obținute, de a desfășura o și mai bună muncă pentru popularizarea și difuzarea cărților literare. În cadrul articolului de față ne propunem să înfățișăm câteva din problemele pe care le ridică adîncirea muncii cu cartea literară.

Să începem cu organizarea manifestărilor de masă în jurul cărților literare.

Una din metodele întîlnite adesea în activitatea bibliotecilor noastre o constituie organizarea de recenzii. De obicei, bibliotecarii folosesc în acest scop materialele de popularizare puse la dispoziție de diferite edituri. Recenziile se bucură de atenția cititorilor și ele au drept rezultat trezirea interesului pentru citirea cărții recenzate. La biblioteca regională din Timișoara circulația operelor scriitorului sîrb Nușici a crescut mult după recenziile făcute asupra operei lui.

Din observațiile făcute pe teren rezultă însă că de multe ori bibliotecarii privesc într-un mod destul de simplist organizarea recenziilor, care se reduc, în majoritatea cazurilor, la o narare a subiectului cărții. Acești bibliotecari nesocotesc faptul că prin organizarea recenziilor, se urmărește nu numai să se stîrnească interesul cititorilor asupra cărții recenzate, dar în același timp să li se ofere și un ajutor în pătrunderea problemelor ridicate în cartea respectivă, să li se arate importanța acesteia în ansamblul întregii opere a scriitorului.

Un bun exemplu în această privință, și care ar trebui să fie generalizat, ni-l oferă biblioteca regională din Orașul Stalin. Analiza judicioasă a romanului Supusul de H. Mann, făcută cu ocazia recenziei organizate de bibliotecă, a oferit cititorilor o bună orientare în lectura lor individuală pentru înțelegerea valoroasei opere a cunoscutului scriitor.

Pe o scară tot mai largă se organizează în bibliotecile noastre consfătuiri cu cititorii, de multe ori cu participarea autorului cărții respective. Metodă superioară a muncii cu cartea, unde cititorilor le revine un rol mai activ prin participarea lor la discuții, consfătuirea urmărește, odată cu aprofundarea conținutului cărții și formarea unei opinii proprii a cititorilor asupra ei, dezvoltarea simțului lor critic pentru aprecierea valorii unei cărți. Consfătuiri reușite au organizat, de pildă, biblioteca regională din Bacău, asupra romanului Floarea vieții de Aurel Mihale, biblioteca raională din Botoșani asupra cărții Spartacus de R. Giovagnoli etc.

Din păcate, unii bibliotecari uită că forța unei consfătuiri stă în caracterul ei de masă. Pregătind o consfătuire, ei își îndreaptă atenția numai asupra unui număr restrîns de cititori pe care îi ajută ca să poată lua cuvîntul. Acestora li se pune la dispoziție materialul bibliografic necesar, li se dau consultații, în timp ce masa de cititori este neglijată. Ori pentru ca o consfătuire să poată da rezultatele dorite, trebuie să se ducă o muncă susținută cu toți cititorii antenași să ia parte la consfătuire.

De cele mai multe ori se înțelege greșit ajutorul pe care biblioteca trebuie să-l dea cititorilor. Bibliotecarii neglijează ca odată cu înțelegerea problemelor cărții, să explice cititorului care dorește să ia cuvîntul la consfătuire, că esențialul constă ca el

să-și exprime o părere proprie și nu să repete părerile găsite de-a gata în articole și recenzii apărute în diferite reviste și ziare. Un cititor bine pregătit pentru discuții trebuie să insiste îndeosebi asupra felului în care cartea a influențat asupra conștiinței sale, asupra ajutorului ce i l-a dat în practica vieții. În loc de aceasta, bibliotecarul instaurează o tutelă cu totul dăunătoare asupra cititorilor, impunând acestora părerile lor. Uneori se merge și mai departe. Pentru a crea „atmosfera” unui bibliotecar pregătesc în prealabil pe cîțiva cititori să ia cuvîntul, redactîndu-le pur și simplu textul expunerii. Asemenea consfătuiri nu-și pot atinge scopul. Ele sînt formale și dovedesc o totală neînțelegere din partea bibliotecarilor, a rolului ce le revine în buna pregătire a unei consfătuiri. Este sigur că lichidînd asemenea tendințe greșite, bibliotecarii vor reuși să ridice la o treaptă superioară organizarea consfătuirilor cu cititorii.

Seara literară constituie o altă metodă folosită de bibliotecari pentru a ușura cititorilor adîncirea operei unui scriitor. În bibliotecile noastre se organizează seri literare în special cu prilejul unei comemorări sau aniversări a unui mare scriitor. Astfel, anul acesta, comemorarea a 25 de ani de la moartea poetului Vladimir Maiakovski a prilejuit multor biblioteci de la noi organizarea unor seri literare închinete marelui poet, în cadrul cărora viața și opera lui au fost făcute cunoscute unor largi cercuri de cititori.

Sînt însă biblioteci unde din diferite motive care nu rezistă unei critici seroase, seara literară este rar folosită. Ar fi timpul ca bibliotecile noastre să încetăfenească în munca lor și folosirea acestei metode.

În fine, o ultimă observație trebuie făcută în ceea ce privește varietatea titlurilor în jurul cărora sînt organizate manifestările de masă. Se remarcă faptul că mai toate bibliotecile își centrează activitatea lor de masă cam în jurul aceluiași cărți. Este îmbucurător că în mai toate bibliotecile noastre s-au organizat, în cursul anului trecut, recenzii și consfătuiri asupra romanțelor „Un om între oameni” de Camil Petrescu, Bărăgan de V. Em. Galan, Al noulea val, de Ilya Ehrenburg, Ivan Ivanovici de A. Kopteava ș. a. dată fiind valoarea acestor opere, cit și interesul maselor pentru ele. Dar o activitate concentrată numai asupra unui număr restrîns de cărți duce la situația că bibliotecarii ajung cîteodată să nu mai poată satisface cererile cititorilor pentru operele popularizate prin manifestări de masă, în timp ce nenumărate altele, tot atît de valoroase, în special cele din domeniul poeziei și dramaturgiei, rămîn în rafturi, nefolosite și necunoscute de cititori. O mai atentă studiere a fondului de cărți, îndreptarea atenției bibliotecarilor — prin acțiunile de masă — și asupra acelor cărți insuficient cunoscute de cititori, vor duce fără îndoială, la o circulație intensă a întregului fond de cărți literare din biblioteci.

Multe mai sînt de făcut în domeniul muncii de îndrumare a lecturii cărții literare.

Să nu uităm că dezvoltarea gustului de citit îl oferă nemijlocit cartea literară. De felul în care bibliotecarii știu să călăuzească pașii noului cititor spre cartea cea mai potrivită lui, depinde și dacă biblioteca va cîștiga un nou cititor permanent. Dezvoltînd dragostea pentru carte a cititorilor prin intermediul cărții literare — bibliotecarului îi va fi mult mai ușor să-l atragă și spre cartea de literatură politică, tehnică sau științifică.

Nu este deloc simplu de a deprinde pe cititor cu ideea că o carte literară, în afară de a fi o desfătare intelectuală, constituie în același timp și un mijloc de educație și învățătură. Articolul profesorului Stanciu Stoian, publicat în numărul trecut al revistei, arată cum trebuie citită în acest scop o carte literară. Însușirea și aplicarea în practică a metodelor descrise în articolul amintit pot ajuta pe bibliotecari în munca de îndrumare a cititorilor pe calea unei lecturi sistematice.

O bună metodă pentru a deprinde pe cititori la o lectură sistematică a cărților literare și pentru orientarea lor în aprecierea elementelor valoroase pe care le cuprinde o carte, constă în formarea pe lângă bibliotecă a cercurilor literare, urmind în această privință experiența bibliotecii clubului din satul Nazarovska, descrisă în articolul Popularizarea cărții literare în biblioteca noastră, publicat în numărul de față al revistei, la rubrica „Din experiența bibliotecilor sovietice”.

Cartea literară reprezintă însă și o bogată sursă pentru întregirea cunoștințelor celor ce studiază diferite domenii de știință. Engels scrie că în ceea ce privește înțelegerea societății capitaliste, el a aflat din romanele lui Balzac „mai mult decât din toți istoricii, economiștii și statisticienii de profesie ai epocii, luați laolaltă”. Bibliotecarii noștri se străduiesc, în parte, să atragă atenția cititorilor care studiază diferite probleme și asupra cărților literare legate de domeniul respectiv. Așa, de pildă, expozițiile de cărți întocmite pe diferite teme — cum a fost cea organizată de biblioteca regională Constanța pe tema Gloriosul drum de luptă al partidului — includ și cărțile literare care ilustrează tema respectivă. Cărțile literare sînt cuprinse adesea și în diferitele materiale bibliografice întocmite de bibliotecă pe anumite teme politice și sociale.

Dar în munca individuală cu cititorii această preocupare lipsește. Bibliotecarii trec cu vederea să recomande cititorilor care studiază diferite probleme, cărți literare valoroase legate de studiul lor.

Trăbuie arătat totuși că dacă în unele privințe munca cu cartea literară nu este încă la înălțime, aceasta se datorește, desigur și lipsei unor materiale metodice și bibliografice care să orienteze munca bibliotecilor în acest domeniu.

Direcția Generală a Așezămintelor Culturale a editat asemenea materiale care au constituit un ajutor de preț pentru bibliotecari în munca cu cartea literară. Astfel, amploarea pe care a cunoscut-o activitatea bibliotecilor noastre cu ocazia comemorării centenarului morții lui Ion Luca Caragiale, s-a datorat, fără îndoială, și faptului că bibliotecarii au avut la dispoziție unele materiale metodice. Ar trebui însă ca tipărirea materialelor metodice să devină o preocupare permanentă, deoarece pînă acum ele nu s-au tipărit decît într-o măsură insuficientă.

Un serios sprijin în munca cu cartea literară l-ar primi bibliotecarii și prin editarea unor lucrări care să înfățișeze viața și opera anumitor scriitori. Se resimte, de asemenea, lipsa unor indicatoare bibliografice, menite să scoată în relief cărțile care în primul rînd ar trebui popularizate de bibliotecari. În același timp indicatoarele bibliografice ar deveni o bună sursă de informare pentru cunoașterea conținutului și valorii cărților din bibliotecă.

Îmbunătățirea muncii cu cartea literară — sarcină principală a celor ce muncesc în bibliotecă — cere din partea acestora să studieze în mod mai aprofundat diferitele forme care asigură o largă popularizare și difuzare în mase a acestor cărți.

Operele clasicii literaturii universale in tara noastra

PETRU COMARNESCU

Popoarele de mare cultură au nu numai o creație originală foarte înaintată, dar și toate capodoperele celorlalte popoare în traduceri cât mai fidele și mai izbutite. Traducerile făcute cu artă și știință asigură cunoașterea comorilor creației universale, stimulând propria creație, îmbogățind limba și lărgind orizonturile cititorilor. Popoarele în mare avânt cultural dăruiesc lumii propriile creații și preiau creațiile altora, făcând astfel un permanent schimb de bunuri spirituale și de experiențe artistice, care nu poate fi decît folositor.

Unul din telurile noii culturi românești, aflată într-o adîncă și revoluționară prefacere, este acela de a avea traduse integral capodoperele literaturii universale, de a pune la îndemîna masei creațiile diferiților poeți, prozatori și dramaturgi, care au contribuit în mod hotărîtor la progresul lumii și la dezvoltarea artei. Alături de stimularea creației naționale, pe linia cunoașterii și redării cît mai depline a adevărului vieții, traducerea din clasicii se bucură în Republica Populară Romîna de o mare grijă din partea forurilor culturale și a editorilor. Uniunea Scriitorilor din R.P.R. are o secție care se îndeletacește cu problema traducerilor.

Începînd de la 23 August 1944 și mai ales în ultimii ani, traducerea din clasicii literaturii universale au cunoscut, alături de traducerea din scriitorii contemporani, o mare dezvoltare, atît în alegerea lucrărilor cît și în modul în care au fost tălmăcite. S-au ales firește din toate literaturile lumii o seamă de clasicii, care au oglindit cu forță și adevăr epoca în care au trăit, arătînd conflictele semnificative și drumul spre progres al lumii lor. De la Dante la Molière, de la Shakespeare, Goethe și Schiller la Pușkin, Gogol și Lermontov, marii clasicii au fost tipăriți în diferite ediții, alături de alți giganti ai creației universale ca Victor Hugo, Balzac, Heine, Dickens, Twain sau Tolstoi, Turgheniev și Cehov sau de clasicii mai apropiați de zilele în care trăim, ca Anatole France, Henri Barbusse, Gottfried Keller, Heinrich Mann, Theodore Dreiser, Șalom Alechem, Mikszath Kalman și alții. Dar nu numai faptul că acești mari creatori au fost traduși la noi în numeroase ediții este semnifica-

tiv, ci și modul în care au fost tălmăciți și difuzați în rîndurile largilor mase de cititori constituie un fenomen nou în cultura noastră. Acest proces de valorificare temeinică a clasicilor universali se află în plină desfășurare și, săptămînal, apar în vitrinele librărilor, în bibliotecile căminelor culturale și ale sindicatelor, noi cărți ale scriitorilor clasici și contemporani. Asupra alegerii autorilor, a modului în care au fost traduși în ultimii ani clasicii și asupra modului în care sînt răspîndite operele lor se cuvine a ne opri.

*

Editurile noastre — ca Editura de Stat pentru literatură și artă, Cartea Rusă și Editura Tineretului — acordă o mare însemnătate traducerilor din clasicii universali. An de an, planurile editoriale cuprind tot mai numeroase titluri ale operelor clasice care surmeză a fi tipărite și își sporesc edițiile și tirajele, depunînd o stăruitoare grijă asupra modului în care traducerea vor fi înfățișate largilor mase de cititori. Din operele clasicilor s-au ales firește operele mai semnificative, mai pline de învățămînte pentru omul nou al zilelor noastre. Astfel, din Victor Hugo s-a tradus, pentru început, romanul plin de omenie și luptînd pentru dreptate, *Mizerabilii*; din Dickens romanele satirice *Documentele postume ale clubului Pickwick* și *Martin Chuzzlewit*; din Balzac lucrările mai caracteristice, în frunte cu *Moș Goriol* și *Eugenie Grandet*; din Twain cele două romane ale copilăriei și puternica satiră împotriva feudalismului *Un Yankee la curtea regelui Arthur*; din Anatole France *Insula Pinguinilor* și *In floarea vieții*, lucrări pline de critică și ironie, din Mikszath Kalman *Două alegeri în Ungaria*, o usturătoare satiră împotriva moravurilor politicianilor de odinioară, din Theodore Dreiser *O tragedie americană*, romanul care arată urmările greșitei educații publice. Tendința editurilor este însă, de a ajunge la opera completă a marilor clasicii universali și în acest sens, Editura de Stat pentru literatură și artă a inițiat traducerea integrală a operei lui Shakespeare, Molière, Schiller, Dickens, Twain, Balzac, iar Cartea Rusă traducerea in-

tegrală a operei lui Gogol, Tolstoi, Cehov, Gorki și a altor clasici ruși.

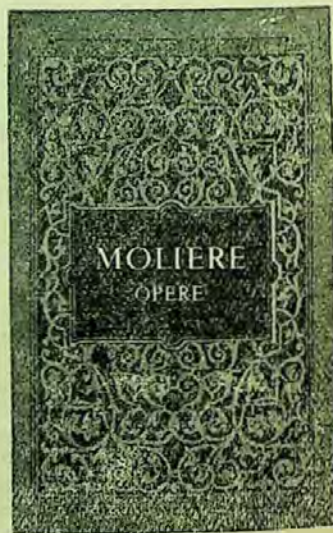
Firește că într-un articol nu putem înfățișa nici măcar numele tuturor clasicienilor traduși și a operelor deja apărute, menționând până acum nume ca acela al lui Aristofan, din care s-a publicat comedia *Nori*, sau ale prozatorilor satirici spanioli, din care a apărut o bogată culegere, sau pe Beaumarchais, autorul comediei *Nunta lui Figaro*. În ultimele săptămâni, au apărut primele două volume din teatrul lui Shakespeare și din teatrul lui Schiller, primul volum din opera completă a lui Molière, *Faust* și *Poezie și adevăr* de Goethe — și care, treptat, vor fi continuate de publicarea celorlalte opere. Alți clasici sînt în pregătire pentru opere alese, ediții complete sau antologii.

Din clasicii ruși s-au tradus în ultimii ani nu numai operele unor poeți ca Pușkin, Nekrasov, T. Sevcenko, Krilov, unor prozatori ca Gogol, Lermontov, Tolstoi, Turgheniev, Cernișevski, Korolenko, Saltikov-Șcedrin, sau teatrul lui Ostrovski, Cehov, Gorki, dar și clasicele lucrări de teorie, istorie și critică literară ale lui Bielinski, Cernișevski, Dobroliubov. Astfel, editura Cartea Rusă a dat la iveală o bună parte din creația clasică rusă, în diferite ediții, unele în tiraje de masă și toate, ca de altfel și tipărirea Editurii de Stat pentru literatură și artă și ale Editurii Tineretului, în îngrijite condiții tehnice. Nu puține sînt edițiile cu ilustrații sau gravuri. Editura Tineretului, avînd scopul de a oferi tineretului de diferite vârste capodoperele clasice și lucrările autorilor contemporani, a publicat de asemenea în mari tiraje operele

alese ale clasicienilor cu specială valoare educativă.

Traducerile din clasici cerînd o deosebită grijă în elaborarea și tipărirea lor, comparația diferitelor texte și variante, alcătuirea de note și introduceri lămuritoare, etc. — tipărirea operei integrale a unui clasic se săvîrșește într-o durată mai îndelungată de timp. Totuși, E.S.P.L.A. a reușit să dea în ultimii ani masive volume din clasici, iar Cartea Rusă a ajuns cu tipărirea de opere complete la volumul III din Gogol, la volumul V din Turgheniev, la volumul III din Tolstoi, la volumul IV din Cehov, la volumul IV din Gorki, avînd planificată tipărirea mai departe a acestor autori, ca și a operelor complete ale lui I. Gonțearov, M. E. Saltikov-Șcedrin și altora.

Metodele aplicate la traducerea clasicienilor universali sînt, de asemenea, semnificative. De unde pînă la 23 August 1944, se traduceau destul de puțini clasici și foarte adesea în ediții incomplete, care omiteau o seamă de pasaje socotite „plictisitoare” sau „perimate”, în cazul cînd tăieturile nu se făceau chiar la îndeplinire — acum traducerea se publică integral și în spirit științific, cu notele și introducerile necesare. De asemenea, spre deosebire de trecut, traducerea se face din limba originalului, iar nu dintr-o altă limbă. Editurile depun o stăruitoare grijă pentru respectarea în totul a originalului, făcînd confruntări în privința exactității traducerii și cercetînd echivalența stilistică a traducerii față de original. În acest scop, ele apelează la scriitorii noștri de seamă pentru traducere sau stilizare, iar acești scriitori, cînd nu cunosc suficient limba originalului, sînt

ajutați de specialiști, tocmai pentru redarea cât mai exactă și mai artistică a originalului.

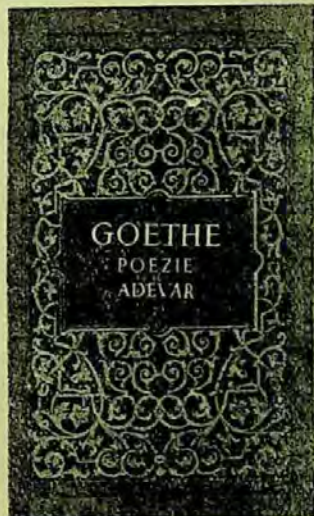
Cind este vorba de traduceri de versuri sau de piese în versuri, de asemenea se respectă în totul originalul. Ca titlu de informație, vom arăta cum s-au tradus și se traduc piesele lui Shakespeare. Înainte de a se purcede la traducerea integrală a teatrului shakespeareian, scriitorii și specialiștii ajutători (aceștia făcând operațiile de verificare și confruntare, în vederea redării exacte a originalului) au căzut de acord ca la traducerea pieselor lui Shakespeare să se respecte următoarele criterii: 1) folosirea directă a textului original; 2) traducerea versurilor prin versuri și li-rește a prozei prin proză, versificația românească urmînd să respecte în totul metrica shakespeareiană; 3) folosirea rimei numai acolo unde este folosită în original; 4) respectarea versurilor frînte (suspendate), care au o însemnată valoare dramatică; 5) respectarea numărului de versuri din original, adică un vers din original să nu fie tradus printr-un vers și jumătate sau un vers și trei sferturi în românește; 6) adoptarea unei limbi românești echilibrate, potrivită cu specificul limbii shakespeareiene, cu conținutul respectiv, fără exagerări nici în sens arhaizant, nici în sensul modernizării.

Respectarea unor asemenea criterii nu este deloc ușoară, limba engleză avînd în genere cuvinte mai scurte decît cea romînă, iar Shakespeare folosînd pentametrul iambic, care își are suflul și ritmurile specifice, accentuările și mlădioșenia caracteristică. Totuși, primele două volume recent apărute au dovedit iscusința multora dintre traducătorii noștri, grija tuturor de a respecta originalul, străduința lor de a se apropia cât mai mult de o echivalență artistică a originalului cu tradu-

ceea. Aceleași criterii se aplică, în general, la toate traduceri, grija de căpetenie fiind fidelitatea față de original, dar nu o fidelitate literală, mecanică, ci una artistică, deplină în formă și conținut, în imagine și sens, în colorit și mișcare.

Date fiind aceste dificultăți, uneori aceleași traduceri sînt îmbunătățite de la o ediție la alta sau aceeași operă, mai ales poeziile, sînt traduse de diferiți scriitori. Desigur că așa cum se preia moștenirea culturală a operelor originale, care sînt valabile și azi, la fel se preia și moștenirea bunelor traduceri din trecut. De pildă, în volumele cu traducerea pieselor shakespeareiene, *Romeo și Julieta* s-a publicat în tîlmăcirea mai veche, dar valoroasă a poetului St. O. Iosif, revăzută pe alocuri de poetul Al. Philippide. Desigur că limbajul evoluînd, vechile traduceri au cîteodată nevoie de revizuire, dar cele care inițial au fost bine alcătuite — în sensul respectării riguroase a ritmului și rimei, a coloritului și exactității ideilor și imaginilor, a accentelor poetice — asemenea traduceri înfruntă vremea și rămîn bunuri spirituale care dăinuiesc. Bunuri trainice rămîn și traduceri din Dante ale lui Coșbuc și traducerea unora dintre sonetele shakespeareiene făcută de Mihail Sebastian.

Măiestrite traduceri au dat la iveală Mihail Sadoveanu (*Povestiri vinătorești de Turgheniev*), Tudor Arghezi (*La Fontaine, Krilov, Anatole France*), Mihai Beniuc (*Cindec despre oastea lui Igor*), Gala Galaction (*Neguțătorul din Veneția de Shakespeare*), A. Toma (Heine), Cezar Petrescu (Balzac, Șolohov), Al. Philippide (Puskin, Lermontov, Schiller) Ion Marin Sadoveanu (Heine, Stendhal), Adrian Maniu (Basmale lui Pușkin, Ne-

chibzuitul de Molière), George Lesnea (*Eugheni Oneghin* de Puşkin, Lermontov), Tudor Vianu (*Poezie şi adevăr* de Goethe), Al. O. Teodoreanu (Gogol), Demostene Botez (*Sganarel* de Molière), iar dintre scriitorii mai tineri, Cicerone Theodorescu (Maiakovski), Eugen Jebeleanu (Petöffi, Ady Endre), Maria Banuş (Heine), Veronica Porumbacu (Ioszeff Attila, *Wilhelm Tell* de Schiller), Alexandru Balaci (*Preţioasele ridicule* de Molière) Anda Boldur (Cehov), Mihai Dragomir (Maiakovski), Emil Giurgea (Petöffi), N. Argintescu-Amza (*Şcoala bărbăţilor* de Molière, *Hoşii* de Schiller, Maiakovski), Nina Cassian (Hugo), Vlaicu Birna (Heine, Victor Hugo), Mihnea Gheorghiu (Whitman, Shakespeare), Ion Frunzetti (*Război şi pace* de Tolstoi, prozatorii spanioli, *Comedia Erorilor* de Shakespeare, aceasta în colaborare cu Dan Duţescu), Petre Solomon (Byron, Schelley), precum şi mulţi alţii.

Este interesant de remarcat că de unde, înainte, traducerea erau lăsate, de cele mai multe ori, pe seama unor diletanţi şi mai ales traducerea de piese făcute de aşa numiţii „oameni de teatru” care adesea le traduceau de obicei din limba franceză, chiar cînd dramaturgii respectivi aparţineau altor literaturi tăind din text, sărăcind imaginile şi strălucirea dialogului, în numele unei pretinse „teatralităţi” — acum o parte din scriitorii noştri de seamă, din diferitele generaţii, se consacră deopotrivă lucrărilor originale ca şi traducerilor, fiind un punct de onoare pentru fiecare de a da nu numai lucrări proprii, dar şi tălmăciri cât mai izbutite din marii clasici. Se înţelege de la sine că, în condiţiile acestea, nivelul tălmăcirilor a crescut şi dacă încă avem unele traduceri care pot fi şi trebuie îmbunătăţite în viitor, multe din tălmăcirile făcute în anii din urmă au un caracter de lucru definitiv, care să înfrunte îndelung vremea.

Dacă în trecutul regim, problema traducerilor nu constituia o problemă fundamentală a culturii naţionale, traducîndu-se şi publicîndu-se mai ales lucrările cu succes „comercial”, dar şi acestea într-un tiraj mic, acum capodoperile literaturii clasice au devenit bunuri ale poporului, fiind tipărite în mari tiraje şi citite de largi mase de oameni ai muncii. Înainte vreme, traducerea se tipăreau în genere în 2000—5000 exemplare şi numai acelea cu caracter comercial, pe cînd clasicii, mai ales piesele de teatru şi poeziile lor, aveau parte de tiraje ridicol

de mii. Acum, ediţiile clasice se tipăresc în cite douăzeci de mii de exemplare, cum este cazul recentelor volume cu traduceri din Shakespeare, Molière, Schiller, Goethe şi se epuizează în citeva săptămîni, trebuind retipărite. Cărţile tipărite în „Biblioteca pentru toţi” au în mod curent tiraje de cite 20.000 şi 10.000 exemplare, unele trebuind retipărite foarte repede după apariţia primei ediţii. *Călătoriile lui Gulliver* de Swift (Biblioteca pentru toţi) s-a tipărit în 25.000 de exemplare, şi alte povestiri în 10.000 exemplare.

Cărţile clasice şi contemporanilor din literaturile chineză, germană, maghiară, cehă şi slovacă, polonă, bulgară, sud-americană cunosc de asemenea tiraje de cite 20.000 sau 15.000 exemplare, domeniul traducerilor cuprinzînd literatura tuturor popoarelor şi contribuind astfel la o cunoaştere mai temeinică şi mai vie a creaţiei cu adevărat universale.

Clasicii ruşi se tipăresc în ediţii de cite 35.000 exemplare, cum este cazul romanului *Război şi pace* de Tolstoi, iar povestirea *Taras Bulba* de Gogol a fost tipărită în „Biblioteca pentru toţi” în 40.100 exemplare, fiind apoi retipărită în recenta ediţie de opere complete a marelui scriitor. *Pagini alese* din Gernisevski au avut un tiraj iniţial de 15.200 exemplare, iar poemul *Lenin* al lui Maiakovski s-a tipărit, în acelaşi an, în două ediţii de cite 31.400 exemplare. Toate acestea arată largul răsănit al literaturii clasice universale în masele populare, temeinica sporire a numărului cititorilor noştri, lărgirea şi adîncirea preocupărilor lor, dezvoltarea gustului pentru operele cu adevărat folositoare. Aceste cărţi nu numai că se cumpără sau se citesc în bibliotecile sindicale şi ale cămineor culturale, dar ele sînt viu comentate de oamenii muncii la consfătuiri, în diferite cercuri de citit, etc. Tirajele de pînă acum — aşa mari cum sînt faţă de trecut — se dovedesc totuşi insuficiente şi editurile noastre au planificată pentru viitor sporirea tirajelor la autorii clasici, ca şi la cei contemporani.

Procesul de temeinică şi largă culturalizare a maselor se oglindeşte şi în acest fapt îmbucurător al cererii din ce în ce mai mari a cărţii bune, a cărţii cu adevărat folositoare, care oglindeşte cit mai viu şi mai semnificativ adevărul vieţii. Revoluţia culturală din ţara noastră se manifestă şi sub acest aspect al dragostei şi interesului pentru literatura clasică universală, pentru marile creaţii ale genilor omenirii, ale luptătorilor pentru progres.

CONCURSUL

pentru citirea literaturii

"IUBIȚI CARTEA"

O formă eficientă de atragere a cititorilor

VICTOR ADRIAN

Vi s-a întâmplat, fără îndoială, să prindeți o melodie la radio sau să auziți pe vreun necunoscut fredonînd-o și să vi se trezească dintr-odată curiozitatea: ce melodie ați auzit? Uneori o recunoașteți îndată, alteori deloc și de cele mai multe ori reușiți să faceți confuzii. Iar dacă în această din urmă situație vă comunicați confuzia și altora, — cum îndeobște confuziile se prezintă drept certitudini, — deveniți eroul unei dispute muzicale pe care n-o mai poate dovedi decît părerea autorizată a cunoaștătorului.

Important aci este faptul că muzica, care se bucură de atitea forme de răspîndire, ne propune în mod permanent o serie de nenumărate ghicitori muzicale. Ce melodie este asta? A cui melodie? Din ce operă? Și pentru cei ce se obișnuiesc cu dezlegarea unor asemenea ghicitori, ele devin sursa unui permanent stimulent întru iubirea și cunoașterea muzicii.

Fără îndoială, între ghicitorile muzicale și ceea ce vom denumi ghicitori literare, este o deosebire. O carte, o năvelă, o povestire, se citește de obicei în întregime. Fragmentele literare au o circulație mai restrînsă, nu se pot „fredona” și cînd recită cineva părți dintr-o valoroasă lucrare lirică, fie vers, fie proză, ele nu pot fi înțelese cu adevărat decît raportate unui întreg. Confuziile posibile în muzică, unde de multe ori fragmentele precedează cunoașterea operei, sînt mai rare în literatură, unde în mod normal opera precedează fragmentul. Dar, și într-un caz și în altul, ghicitorile fie ele muzicale sau literare, trezesc curiozitatea și stimulează interesul pentru o mai largă și mai profundă cunoaștere.

Există felurite metode prin care se poate face cartea mai atractivă, prin care se poate stimula interesul lecturii și se pot lărgi orizonturile. O recenzie, o seară literară, un proces literar, o expoziție sau o întîlnire cu scriitorul unei anume opere, dacă sînt bine organizate și izbutesc să trezească interesul participanților, pot contribui la atragerea unor noi cititori. O astfel de metodă sînt și ghicitorile literare.

Dacă ar fi să definim, foarte pe înțeles și foarte scurt, ce este metoda ghicitorilor literare, am spune că este metoda prin care propunem participanților o serie de texte independente, cărora acestia trebuie să le indice autorul și titlul. Propunem, adică, un fragment, după care trebuie să se identifice opera. De pildă: *La steaua care a răsărit | E-o cale atît de lungă | Că mi se au t-au trebuit | Luminii să ne-ajungă.*

Din ce poezie este? Ce mare poet a scris-o?

Folosirea unei astfel de metode este fără îndoială utilă. Ea oferă, în primul rînd, posibilitatea unui autocontrol al aceluia care răspunde la ghicitoare, trezește curiozitatea lui și stimulează spiritul de întrecere. La cîte ghicitori am să pot răspunde? Cine o să rezolve mai multe?

Dar a reduce problema doar la atît nu e suficient.

De obicei la orice seară de ghicitori literare, calitatea cititorilor prezenți este foarte variată. Unii au citit mult, alții mai puțin. A propune ghicitori unui asemenea grup de oameni, înseamnă a ști aproape dinainte cine va răspunde. Într-o astfel de situație, cei cu lecturi puține, arareori se vor simți stimulați. Ei

vor pleca mai degrabă descurajați. E împedecă astfel că „ghicitoarea literară” ca să devină o metodă eficientă pentru stimularea cititorilor, nu trebuie propusă la întâmplare, ci ținând seama de forțele și nivelul de cultură al celor prezenți. Acest lucru, de altminteri, e de ajuns de ușor de stabilit în bibliotecă pe baza fișelor cititorilor, a căror consultare ar trebui să precedă orice invitație la asemenea întruniri.

Lista bibliografică obligatorie a concursului „Iubiți cartea” trebuie citită de toți cei care vor să devină purtători ai insignei „Prieten al cărții”. Iată de ce o seară de ghicitori literare poate fi organizată pentru început pe baza celor 8 cărți înscrise în bibliografia obligatorie.

Însă cu aceasta nu am epuizat problematica ghicitorilor literare în măsura în care voim să le considerăm o metodă.

Orice operă literară cuprinde fragmente caracteristice, cu valoare de sinteză și alte pagini, necesare și valoroase în context, dar ne semnificative când sînt luate aparte. A nu alege fragmentele cele mai bune, a propune un fragment ne semnificativ, înseamnă a da naștere la confuzii, chiar și în mintea celui mai pregătit cititor, în vreme ce citirea unui fragment de înaltă valoare sugerează întreaga operă, pe lângă că constituie implicit o invitație la lectură pentru acel care încă nu a citit-o.

Ghicitorile literare trebuie să fie mai mult decît simple ghicitori, simple întrebări și răspunsuri mecanice, menite în cel mai bun caz să verifice și să constate un act de memorie.

Aceasta, cu atît mai mult, cu cît o ghicitoare nu se termină cu răspunsul. Aceste răspunsuri nu trebuie lăsate să treacă fără a fi transformate într-un prilej de discuții asupra operei și autorului. Furt de inegalabilă frumusețe a limbii, e foarte posibil ca un cititor mai puțin pregătit să confunde un text din *Baltagul* cu o altă operă a lui Mihail Sadoveanu, fapt ce nu se poate întâmpla cititorului pregătit temeinic, căruia *Baltagul* i-a rămas săpat în minte pentru totdeauna. Răspunsul necorespunzător al unui asemenea cititor nu trebuie lăsat să se piardă. Discuțiile ce se angajează în legătură cu un astfel de răspuns, pot însemna jaloane prețioase pentru cititorii ceilalți.

Evident, alegerea textelor trebuie să urmărească și un interes în continuă creștere. În privința aceasta, totul de-

pinde de puterea de discernămint a bibliotecarului și de faptul dacă el își cunoaște cititorii. Ceea ce nu trebuie pierdut din vedere este necesitatea ca asemenea ghicitori literare să fie organizate pe anumite tematici. În ceea ce privește alcătuirea tematicilor pentru sprijinirea concursului, varietatea cărților din bibliografia de alegere oferă această posibilitate. Bibliotecarul trebuie să țină numai seama de ceea ce ar putea să intereseze pe cititorii săi, astfel încît fragmentele cărților care alcătuiesc tematica propusă, să fie și o orientare pentru cititori de ceea ce ar trebui ei să citească de preferință din cele 130 de cărți ale bibliografiei facultative. La sate, pe tema luptei țărănimii muncitoare pentru colectivizarea agriculturii, de pildă, se pot propune texte din *Desfășurarea lui Marin Preda*, *Brazdă peste haturi* de Horvath Istvan, *Piine albă* de Dumitru Mircea, *Lazăr de la Rusca* de Dan Deșliu, *Mitrea Cocor* de Mihail Sadoveanu, *Pămînt desfelenit* de Mihail Șolohov și altele; tema luptei eroice a poporului sovietic împotriva cîmpitorilor fasciști poate fi ilustrată printr-o întreagă literatură (Alexandru Fadeev: *Tinăra Gardă*, P. Ignatov: *Insemnările unui partizan*, Konstantin Simonov: *Zile și nopți*, A. Bek: *Șoseaua Volokolamskului* etc.). Și nu e neapărat nevoie ca în cursul unei singure serii de ghicitori literare să se abordeze o singură tematică (cu un mare număr de lucrări) ci se pot propune și două, trei tematici. Poate fi, de pildă, foarte util să propunem succesiv la o aceeași întînire tema frumuseților patriei (Calistrat Hogaș: *În munții Neamțului*, Al. Vlahuță: *România pitorească* etc.) tema eroilor necuvîntători (I. A. Krilov: *Fabule*, La Fontaine: *Fabule* etc.) tema amintirilor din copilărie (Ion Creangă: *Amintiri*, Maxim Gorki: *Trilogia* etc.) folosindu-se prilejul și pentru anumite considerații comparative, atunci cînd autorii lucrărilor alese sînt de limbă și culturi diferite. Pot fi adoptate, firește, și alte teme.

În practica bibliotecilor noastre metoda ghicitorilor este de dată mai recentă. Totuși experiența a dovedit că folosită cu pricepere și cu grijă ea poate, alături de celelalte forme de muncă ale bibliotecarilor, să contribuie cu succes la atragerea maselor în jurul cărții, să devină o cale de a răspîndi literatura de toate felurile în rîndurile maselor, pentru deschiderea unui orizont cit mai larg lumii pe care o împrăstie cartea.

GHCITORI LITERARE

ȘTEFAN ROTARĂȘU
Bibliotecar la Casa de Cultură
a Sindicatelor din București

Casa de Cultură a Sindicatelor din București desfășoară o susținută activitate educativă, îndeplinind un rol deosebit în ridicarea nivelului politic și cultural al oamenilor muncii din Capitală și în sprijinirea procesului de producție din întreprinderi.

În cadrul acestei activități, bibliotecii îi revin sarcini multiple de care ea se străduiește să se achite prin organizarea de acțiuni menite să asigure muncii cu cartea un nivel cât mai ridicat.

Instituirea concursului „Iubiți cartea” pentru citirea literaturii de către tineret, a pus în fața acestei biblioteci sarcina de a intensifica toate formele de activitate și de a da o mai mare extindere manifestărilor de masă în vederea atragerii la concurs a unor largi cercuri de cititori.

Printre primele acțiuni organizate în sprijinul concursului au fost: întocmirea unor vitrine conținând cărțile din bibliografia obligatorie și multe din cele din bibliografia la alegere, organizarea unui colț al concursului la care s-au popularizat materialele legate de concurs și anume *Hotărârea Biroului C.C. al U.T.M. cu privire la organizarea concursului permanent pentru citirea literaturii de către tineret „Iubiți cartea” și Regulamentul privitor la desfășurarea lui ca și la condițiile de participare.* Ulterior, biblioteca a întocmit un album închinat concursului în care au fost strinse articole publicate în presă despre importanța concursului și felul cum se desfășoară. În album au fost incluse, de asemenea, scurte rezumate ale cărților care figurează în bibliografia obligatorie.

Munca pentru atragerea unui mare număr de participanți la concurs a mai fost sprijinită prin articole publicate la gazeta de perete a Casei de Cultură și o conferință care a prezentat în fața cititorilor prima carte din bibliografia obligatorie.

Dar un succes deosebit a obținut biblioteca prin aplicarea metodei ghicito-

rilor literare care au fost primite cu mult interes de cititori.

Înainte de a păși la organizarea seriilor de ghicitori literare pentru tineret, colectivul bibliotecii noastre, împreună cu colectivul voluntar, a dezbătut cu multă apărindere problemele legate de buna lor organizare. Astfel, în timp ce unii tovarăși erau de părere că pentru ghicitori literare trebuie alese fragmente din cărțile cele mai grele, alții dimpotrivă au argumentat că trebuie să ne oprim la lucrări mai ușoare și mult mai răspândite în masele de cititori. Apoi au fost discuții în ce privește alegerea auto-

Toate aceste dezbateri au urmărit stabilirea unor autori și a unor opere cât mai corespunzătoare acestui gen de manifestări și mai ales să se ajungă la alegerea celor mai expresive și interesante fragmente, în așa fel încât pe lângă răspunsurile ce le vor da cititorii, ele să trezească totodată interesul pentru lectură acestor opere la acei participanți care încă nu le-au citit.

Ne-am oprit în cele din urmă asupra cărții lui N. Ostrovski *Așa s-a călît oșelul*. Cartea a fost recită de către membrii celor două colective și la ședința următoare, (ținind seama că este una din cărțile cele mai iubite și citite de tineret, am căzut de acord asupra unui fragment mai greu. În același fel am procedat și cu cartea lui Boris Polevoi *Povestea unui om adevărat*, din care am ales scrisoarea lui Meresiev către Olea. Apoi am ales cite o strofă din *Scrisoarea IV* de Eminescu și *Moartea lui Fulger* de G. Coșbuc, un fragment din *Bărăgan* de V. Em. Galan și altele.

După alegerea fragmentelor, s-a stabilit ordinea în care vor fi propuse ghicitorile, timpul cât va dura citirea fiecărui fragment, trecându-se apoi la citirea lor în colectiv. Acest lucru a fost folosit pentru ca fiecare să-și spună părerea cum trebuie să fie citite fragmentele, cum să se redea expresivitatea lor.

Spre deosebire de alte manifestări, cînd pentru lectura operelor literare se făcea apel la concursul unor artiști de

Colțul concursului „Iubiți cartea“

la teatrele din Capitală, de data aceasta lectura fragmentelor a fost încredințată unor tovarăși din colectivul nostru. Repetiția citirilor a durat pînă în momentul cînd ne-am convins că se poate obține rezultatul dorit.

Ne-am dat seama chiar de la început, că reușita unei serii de ghicitori literare depinde în afară de felul cum tovarășii vor fi pregătiți să citească fragmentele alese și de claritatea cu care vor fi formulate întrebările, precum și de categoria de cititori pe care noi îi vom mobiliza în acest scop, astfel încît să existe certitudinea că întrebările puse corespund nivelului participanților și deci nu vor rămîne fără răspuns.

Iată acum pe scurt cum s-a desfășurat acțiunea :

Un tovarăș din colectivul bibliotecii a făcut o scurtă introducere asupra scopului concursului „Iubiți cartea“ după care a dat toate lămuririle necesare despre tehnica metodei ghicitorilor literare și rolul ce-l au în trezirea interesului pentru cele mai bune opere literare și pentru verificarea cunoștințelor celor care au citit astfel de opere. În încheiere s-a adus la cunoștința participanților că cele mai bune răspunsuri vor fi recompensate cu premii în cărți.

S-a trecut apoi la citirea primului fragment în ordinea planului întocmit,

iar tovarășul care a făcut lectura a pus întrebarea mai întii din ce lucrare s-a citit și apoi cine este autorul. Foarte mulți cititori au dat răspunsuri exacte, arătînd că fragmentul este din *Așa s-a călît șteful* de N. Ostrovski. Răspunsurile și numele celor care au dat răspunsuri bune au fost notate de un tovarăș însărcinat cu aceasta. În același mod s-a trecut și la citirea celorlalte fragmente pregătite, care au creat o vie animație printre cititori.

După epuizarea sumarului de fragmente, colectivul a procedat la totalizarea răspunsurilor și clasificarea lor. A produs o mare bucurie printre participanți împărțirea premiilor din cărțile care vor forma viitoarele tematici ale serilor noastre de ghicitori literare. Mulți cititori și-au exprimat dorința de a mai participa la astfel de manifestări, luîndu-și angajamentul să citească și să vie mult mai bine pregătiți.

În general s-a constatat că serile de ghicitori literare sînt foarte atractive și interesează un număr din ce în ce mai mare de cititori. Stimulentul pe care-l creează în rîndul tineretului constituie o indicație pentru noi că, alături de celelalte forme de muncă, metoda ghicitorilor literare poate fi folosită cu mult succes la antrenarea tinerilor cititori în concursul „Iubiți cartea“.

Cum sprijinim concursul

AL. HIRSCHHORN
directorul bibliotecii centrale
regionale — Stalin

Concursul permanent „Iubiți cartea” pentru citirea literaturii de către tineret, organizat și condus de către U.T.M. cu ajutorul Ministerului Culturii, Ministerul Învățământului și C.C.S., a fost primit cu multă bucurie de către bibliotecari.

Buna desfășurare a concursului precum și numărul concurenților, depinde în bună parte de noi, bibliotecarii, de felul cum vom ști să facem cunoscute condițiile de înscriere și participare la concurs, dar mai ales de felul cum vom ști să punem la dispoziția cititorilor cărțile cele mai potrivite. În același timp însă, noi trebuie să ajutăm comisiile de concurs, împărțându-le rezultatele noastre în domeniul popularizării și difuzării cărților și în atragerea cititorilor la bibliotecă, pentru ca ele la rândul lor să ne ajute în buna desfășurare a concursului, pentru continua să lărgire și generalizare a experienței pozitive.

Concursul nu trebuie privit ca o campanie de moment; el trebuie să constituie pentru bibliotecari un stimul permanent în continua îmbunătățire a muncii cu cartea, spre a face astfel încât un număr tot mai mare de cititori să devină participanți activi la obținerea insignei „Prieten al cărții”. De la început munca de sprijinire a concursului trebuie organizată pornind de la aplicarea formelor celor mai simple către cele mai complexe, ajutând astfel pe cititori să se pregătească în cele mai bune condiții pentru concurs.

Pentru colectivul bibliotecii noastre popularizarea concursului și mobilizarea unui număr cât mai mare de participanți constituie o preocupare din cele mai importante.

Observând că mulți dintre cititorii bibliotecii noastre nu cunoșteau suficient de bine condițiile de înscriere și participare la concurs, am intensificat în acest scop agitația vizuală, dându-i un caracter mai viu. Cu sprijinul comisiei regionale de concurs am confecționat afișe cuprinzând extrase din Regulament privitoare la condițiile de participare și înscriere, precum și afișe cu lista cărților obligatorii recomandate în cadrul con-

cursului. Aceste afișe difuzate bibliotecilor, librăriilor, instituțiilor și întreprinderilor din oraș, au stîrnit un deosebit interes în rândurile tineretului. Asemenea afișe au fost puse și la biblioteca noastră în locurile cele mai vizibile: la intrare, pe culoar, la secția de împrumut, precum și la secția de copii.

O grijă deosebită am acordat popularizării cărților recomandate pentru lectură. În cadrul secției de împrumut am organizat o expoziție de cărți pe tema: *Cartea de literatură, păstrătoarea marilor comori spirituale ale popoarelor lumii*. Aici am expus pe lângă cărțile recomandate ca lectură obligatorie și cărți din literatura clasică română, literatura contemporană din R.P.R., literatura sovietică, literatura contemporană universală, literatura clasică rusă și literatura clasică universală, precum și cărți de popularizare a științei și culturii recomandate în lista bibliografică la capitolul „Cărți la alegere”.

Tot în sala de împrumut am amenajat și o vitrină pe tema: *Cum putem câștiga insigna „Prieten al cărții”*. Aici cititorii pot consulta Hotărîrea Biroului C.C. al U.T.M. și Regulamentul de organizare a concursului, precum și o listă model cuprinzînd înafara celor 8 cărți obligatorii, încă alte 6 extrase din bibliografia facultativă, reprezentînd minimum de cărți pe care un concurent la insigna „Prieten al cărții” trebuie să-l citească. Pe o măsută alături de vitrină, se află în permanență la dispoziția cititorilor broșura *Concursul pentru citirea literaturii „Iubiți cartea”* precum și formulare de înscriere la concurs.

În urma acestor acțiuni, biblioteca noastră a și înregistrat primele rezultate. Cercetînd cu atenție materialele expuse, numeroși cititori s-au înscris în rândurile concurenților. Printre aceștia se numără Ionescu Ion, student la Institutul Forestier, Nicolae Turcanu, muncitor la C.F.R., Barteș Aurel, elev la S.M.E.E. și mulți alții.

Pentru stimularea participanților la concurs biblioteca noastră a publicat un articol în presa locală, în care au fost

popularizați cititorii Kovács Ion, Luca Eugen și Balog Iuliu, care s-au înscris primii la concurs. De asemenea, săptămînal, la stația de radioficare se citește numele celor care se înscriu între timp.

O altă problemă care ne-a preocupat în acest început de activitate a fost îndrumarea lecturii participanților la concurs. Încă de la înscrierea primilor concurenți noi am constatat că mulți dintre aceștia citiseră unele din cărțile recomandate pentru lectură, îndeosebi cărțile din lista obligatorie.

Cu această categorie de cititori noi am hotărît să stăm mai mult de vorbă, să discutăm despre cărțile citite ca să ne dăm seama dacă este necesar să recitească unele din ele sau să citească recenzii și articole de critică în legătură cu aceste cărți, spre a le înțelege cit mai complet. Altora noi le-am recomandat să citească din cărțile la alegere, tocmai acele cărți pe care pînă acum nu le-au citit încă. Iată ca exemplu cazul tînărului Nova Nicolae. El a citit foarte multe cărți din fiecare grupă a listei bibliografice facultative încît se considera pregătit pentru concurs. Totuși în aceste grupe erau cărți pe care nu le cunoștea. I-am recomandat deci să citească cărțile pe care nu le citise ca să-și poată lărgi și mai mult orizontul de cultură generală. În felul acesta noi ne străduim să facem din acest concurs un stimulent pentru cei care au citit mai puțin, cit și pentru cei care au citit destul de mult, dar nu îndeajuns de sistematic, recomandîndu-le materiale în funcție de pregătirea lor, de necesitățile și prelerințele lor.

Din păcate în biblioteca noastră se pune problema lipsei de exemplare suficiente din unele titluri recomandate. În legătură cu aceasta dătoria noastră este să sezisăm organele de resort asupra a-

cestor lipsuri spre a se lua măsuri în vederea procurării acestor cărți.

Ca bibliotecă regională noi am căutat să ajutăm în munca de susținere a concursului și celelalte categorii de biblioteci, îndeosebi bibliotecile raionale și sătești din cuprinsul regiunii. În cadrul seminariilor pe luna iunie, ținute cu acești bibliotecari pe centre de raioane, a fost prelucrată Hotărîrea și Regulamentul de organizare a concursului, dîndu-se indicații practice de felul cum trebuie să se popularizeze concursul și să se antreneze cit mai mulți cititori în lupta pentru obținerea inșignei „Prieten al cărții”. Totodată s-a difuzat cu acest prilej un bogat material de agitație vizuală, confecționat prin grija comisiei regionale de concurs.

Lipsa unor cărți pentru concurs s-a resimțit și în cadrul acestor biblioteci. Pentru aceasta am luat legătură cu C.L.D.C. regiunea Stalin pentru a stabili stocul de cărți din bibliografia Concursului existent în librării. Acest stoc a fost predat colecturii și apoi repartizat bibliotecilor, care aveau nevoie de cărțile respective. Această măsură luată de noi n-a rezolvat însă decît parțial și momentan lipsa de cărți, problema rămîind să fie rezolvată prin reeditări care se vor face cu timpul.

Cele arătate mai sus sînt doar cîteva dintre primele aspecte din munca noastră pentru popularizarea și sprijinirea concursului. Pe viitor am prevăzut în planul nostru o serie de manifestări de masă care sperăm să contribuie la o și mai largă popularizare a cărților și la sistematica îndrumare a cititorilor, care trebuie ajutați în mod eficace să înțeleagă mai bine materialele citite, ca să se poată prezenta în fața comisiei de concurs cit mai bine pregătiți.

*Unele constatări în legătură cu circulația operei
clasicilor marxism-leninismului la Biblioteca
Centrală Universitară din Cluj, înainte
de 23 August 1944*

TEODOR MIHAILESCU
Directorul Bibliotecii cen-
trale universitare din Cluj

În cadrul secției de opere rare și prețioase a B.C.U. Cluj s-a creat în ultimul timp un fond nou menit să cuprindă cele mai valoroase ediții ale clasicilor marxism-leninismului, fie în original, fie în traduceri. La baza formării acestui fond a stat identificarea în depozitul principal al bibliotecii a operelor lui Marx, Engels, Lenin și Stalin, apărute înainte de 23 August 1944. Operația aceasta trebuie desigur continuată și extinsă și la edițiile clasicilor marxism-leninismului apărute după 23 August 1944, constituindu-se astfel o singură colecție în care să figureze la un loc tot ce are Biblioteca centrală universitară din lucrările rare și prețioase din Marx, Engels, Lenin și Stalin.

Deocamdată noi ne vom ocupa numai cu edițiile deja identificate și care au intrat în bibliotecă pînă la 23 August 1944. Amintind aceste ediții cu precizarea modului în care ale au intrat în colecțiile bibliotecii, cu indicarea anului cînd s-a întîmplat acest lucru în raport cu apariția lor în limba originală, cu semnarea traducerilor în alte limbi și în sfîrșit cu prezentarea unor date în legătură cu consultarea lor de către cititori, socotim că vom izbuti să dezvăluim cî-

teva aspecte din circulația cărții de ideologie marxist-leninistă în condițiile regimului burghez. Aceste aspecte nu sînt lipsite de interes deoarece ele scot la iveală o serie de date în mare parte necunoscute.

În cele ce urmează vom încerca să expunem problemele enunțate, pe baza materialului pe care îl avem la dispoziție.

Începem cu opera lui Marx și Engels. Cele mai importante scrieri ale lui Marx și Engels publicate între anii 1841—1850, deci în perioada de început a activității lor științifice, există la Biblioteca centrală universitară încă de acum 50 de ani. În adevăr, în anul 1905, printre numeroasele cărți cumpărate din biblioteca unui particular, Freistädter Sandor, a figurat și culegerea editată de Mehring: *Aus dem literarischen Nachlass von Karl Marx, Friedrich Engels und Ferdinand Lassalle* (*Din operele literare postume ale lui Karl Marx, Friedrich Engels și Ferdinand Lassalle*) în 4 volume (Stuttgart, 1902, Editura Dietz), care în primele 3 volume cuprind o parte din scrierile lui Marx și Engels dintre 1841-1850.

Printre scrierile din volumul I cititorii bibliotecii au avut astfel posibilitatea

să citească dizertația de doctor din 1841 a lui Marx *Deosebirea dintre filozofia naturii la Democrit și filozofia naturii la Epicur*, în care autorul „mai îmbrățișează în total punctul de vedere idealist hegelian”¹⁾. Cititorii acestei dizertații au putut totuși să constate că Marx începe să tragă și concluzii ateiste și revoluționare. Așa, dacă Hegel judeca aspru pe Epicur pentru materialismul și ateismul său, Marx, din contră, admiră lupta curajoasă a filozofiei antice grecești împotriva religiei și superstiției. Și azi lucrarea aceasta de tinerete a lui Marx este consultată la B.C.U. din Cluj din volumul I al culegerii lui Mehring, întrucît ea nu a intrat ca broșură separată și nici traducerea ei în limba română nu există.

Același lucru trebuie spus și despre multe alte scrieri ale lui Marx și Engels rețipărite de Mehring în culegerea sa. Cine vrea, de pildă, să citească articolul cu care Marx își începe cariera și lupta politică *Observații despre cel mai nou decret al cenzurii prusace*, articol trimis la 10 februarie 1842 lui A. Ruge pentru a-l publica în *Deutsche*

¹⁾ V. I. Lenin, *Opere*, Vol. 21, Ed. P.M.R., 1952, p. 66.

Jahrbücher (Analele Germane) dar pînă la urmă tipărit în *Anecdota philosophica (Contribuții filozofice)*, publicație apărută în Elveția în 1843, trebuie să facă apel și azi la volumul I din Operele literare postume.

La fel trebuie să procedeze și cine vrea să consulte unele articole publicate de K. Marx în *Rheinische Zeitung (Gazeta Renană)*, în care acesta critică dezbaterile asupra libertății presei în al șaselea landtag renan²⁾, apără principiul separării politice de teologie³⁾, dezvăluie caracterul reacționar al școlii juridice a dreptului⁴⁾ și comentează legile cu privire la furtul de lemne din păduri⁵⁾. Importanța acestor articole constă în aceea că în ele „incepe să se contureze trecerea lui Marx de la idealism la materialism și de la democratismul revoluționar la comunism”⁶⁾.

De asemenea și articolul lui Marx din *Deutsch-französische Jahrbücher (Analele germano-franceze)* (1844), articol intitulat *Introducerea în critica filozofiei hegeliene a dreptului* se găsește la B.C.U. numai în volumul I al culegerii amintite. Face excepție doar articolul *Cu privire la problema evreiască* din același volum, care, după anul 1941 a existat și în limba maghiară în traducerea lui Frank László și cu o introducere semnată de Kö-

²⁾ Articolul: *Dezbaterile celui de al șaselea landtag renan. Discuții despre libertatea presei și publicarea dezbaterilor din landtag.*

³⁾ Articolul: Articolul de fond din nr. 73 al Gazetei din Köln.

⁴⁾ Articolul: *Manifestul filozofic al școlii istorice a dreptului.*

⁵⁾ Articolul: *Dezbaterile celui de al șaselea landtag renan. Discuții despre legea cu privire la furtul de lemne din pădure.*

⁶⁾ V. I. Lenin, *Opere*, vol. 21, p. 66.

halmi Béla. Și acest din urmă articol a fost publicat în *Analele germano-franceze*, în care trecerea arătată mai sus se face în mod definitiv⁷⁾.

Din opera lui Engels, în volumul I al culegerii lui Mehring s-au retipărit din *Analele germano-franceze* articolele *Schița criticii economiei politice și Situația Angliei*, scrise de Engels în urma șederii sale în Anglia după anul 1842, la Manchester, unde are prilejul să cunoască viața și felul de trai al clasei muncitoare engleze, să intre în legături cu fruntașii mișcării chartiste, să pătrundă în problemele esențiale ale economiei politice. Marx considera chiar *Schița criticii economiei politice* drept o schiță genială a economiei politice noi, proletare. De asemenea și în articolul *Situația Angliei*, în care Engels recenzează cartea lui Carlyle *Treul și prezentul*, cititorul a putut să vadă preocuparea lui Engels de a dezvălui silnicia și mizeria clasei muncitoare, răzvrătirea ei față de ordinea socială capitalistă.

Interesul lui Engels față de problemele economice și sociale se manifestă și după plecarea lui din Anglia în Germania în luna august 1844. Înainte de a sosi în țara sa natală, Engels s-a oprit însă la Paris unde s-a întâlnit cu Marx care „sub influența socialiștilor francezi și a vieții din Franța, devine și el socialist”⁸⁾. Aici, la Paris, Marx scrie o serie de articole în ziarul *Vorwärts (Înainte)*, din care biblioteca posedă doar *Note critice pe marginea unui articol: Regele Prusiei și reforma socială*. Tot la Paris, Marx și Engels au scris renumita carte *Sfînta familie sau critica criticii critice*, publicată în 1845 la Frankfurt pe Main, care se află la Biblioteca cen-

⁷⁾ V. I. Lenin, *ibid.*, p. 66.

⁸⁾ V. I. Lenin, *Opere* vol. 2, Ed. P.M.R., 1951, p. 9.

trală universitară în volumul II din culegerea lui Mehring. Prin urmare, încă la începutul acestui secol cititorii Bibliotecii centrale universitare din Cluj au putut citi această lucrare îndreptată împotriva tinerilor hegelieni (B. Bauer, D. Strauss, A. Ruge, M. Stirner) în persoana cărora Marx și Engels supun unei critici distrugătoare filozofia idealistă a lui Hegel, punind totodată și una din problemele de bază ale materialismului istoric, anume că nu „eroii” ci masele fac istoria și formulind deja misiunea istorică mondială a proletariatului, forța capabilă să realizeze transformarea revoluționară a lumii.

În Germania, la o adunare din Elberfeld, Engels critică sistemul vamal protecționist într-o cuvîntare care s-a citit la Biblioteca centrală universitară tot prin intermediul culegerii lui Mehring, care o reproduce din revista *Rheinische Jahrbücher (Analele Renane)* (1845) unde a fost prima dată publicată. Tot datorită unei reproduceri din *Analele Renane* (1846) s-a putut consulta la Biblioteca centrală universitară, în volumul II al aceleiași culegeri și cuvîntarea *Sărbătoarea națiunilor la Londra* (Cu privire la instaurarea Republicii Franceze, 22 septembrie 1792), pe care Engels a ținut-o la Londra la 22 septembrie 1845. Este interesant de remarcat că un cititor care a consultat această cuvîntare, în dreptul afirmațiilor lui Engels de la pagina 405 că „democrația a devenit un principiu proletar, un principiu al maselor”, a scris într-o notă marginală în limba germană: „Foarte actual astăzi cînd dușmanii de moarte ai comunismului nu vor să lupte pentru democrație”. Același cititor a subliniat apoi și pasajele în care Engels vorbește despre internaționalismul proletar, despre lipsa printrer proletari a prejudecăților

naționale, proletarii avind în toate țările aceleași interese, aceiași dușman și aceleași lupte de dus.

Aceste idei ale lui Engels se reflectă cu deosebită vigoare și în cartea *Situația clasei muncitoare din Anglia*, rod al peregrinărilor lui prin cartierele murdare în care muncitorii din Manchester își duceau viața și de asemenea rod al studierii documentelor oficiale la care a putut ajunge. În cartea aceasta — arată Lenin⁹⁾ — Engels este primul care a spus că proletariatul nu este numai o clasă care suferă, că tocmai situația economică rușinoasă îl împinge irezistibil înaintea, că proletariatul care luptă se va ajuta singur. Ea a fost publicată în prima ediție în anul 1845 în Germania la Leipzig în editura Otto Wigand și există la Biblioteca centrală universitară încă din anul 1859, când s-au pus de fapt bazele acestei instituții prin înființarea fostei Societăți a Muzeului Ardelean, a cărui bibliotecă, la 1 ianuarie 1860 avea deja 15.439 volume¹⁰⁾. Nu cunoaștem în mod precis împrejurările prin care ea a intrat în colecțiile bibliotecii Muzeului Ardelean. E probabil însă că ea a făcut parte din biblioteca particulară a unui donator care a dăruit-o împreună cu ediția ei din anul 1848.

Menționăm că între ediția din 1845 și cea din 1848 a cărții *Situația clasei muncitoare din Anglia* nu există de fapt deosebiri esențiale. Ele au același număr de pagini și sînt tipărite cu aceleași caractere tipografice. Diferă doar culoarea copertei și desenele de pe copertă. Ambele ediții cuprind anoi cuvîntul adresat de Engels în limba engleză,

la 15 martie 1845, clasei muncitoare a Marii Britanii, prefața lui Engels din aceeași zi și în anexă planul orașului Manchester și a suburbiilor lui.

În decursul vremii, din această lucrare au mai intrat la Biblioteca centrală universitară și alte ediții, ceea ce ne arată marea circulație a cărții. De pildă, din ediția a II-a re-

nu mai puțin de 5 ediții și 7 exemplare din *Situația clasei muncitoare din Anglia*, despre care Lenin a spus că este „cel mai autentic tablou al situației proletariatului contemporan“¹¹⁾.

Din anii 1846—1847, Biblioteca centrală universitară mai posedă articolele lui Engels *Un fragment al lui Fourier despre comerț și Războiul civil elvețian*, ambele reproduse în aceeași culegere a lui Mehring (vol. II) existentă la Biblioteca centrală universitară, așa cum s-a mai spus, de acum 50 de ani.

Din aceeași perioadă se află la Biblioteca centrală universitară în volumul II din culegerea lui Mehring și câteva articole de-ale lui Marx dintre care amintim: *Protecționism vamal sau liber schimbism*, *Comunismul revistei „Observatorul Renan“*, *Critica moralizatoare și morala critică*. Ca broșură separată se află în proprietatea bibliotecii din 1943 și o conferință ținută de Marx în 1847 cu titlul *Liber schimbism și protecționism vamal*, în traducerea maghiară a lui Szabados Sándor, care o tipărește la Budapesta în anul 1919 în colecția *Biblioteca comunistă*.

Cu deosebire trebuie relevat și faptul că B.C.U. posedă opera fundamentală a lui Marx contra lui Proudhon *Mizeria filozofiei. Răspuns la „Filozofia mizeriei“ a domnului Proudhon*, editată mai întîi în anul 1847 la Bruxelles și Paris în limba franceză.

Ediția din 1847 care este una din primele cărți în care se expun bazele socialismului științific, se combat concepțiile anarhiste, se critică dialectica idealistă a lui Hegel și se arată rolul istoric și sarcinile luptei de clasă a proletariatului. B.C.U. o are din anul 1922, fiind găsită printre cărțile cumpărate de

vizuită de Engels, care a scris o nouă prefață, ediție scoasă în 1892 la Stuttgart în editura Dietz, colecția *Biblioteca Internațională nr. 14*, au mai intrat în proprietatea bibliotecii încă trei exemplare: primul exemplar în 1894, al doilea în 1905, de la Freistädler Sándor și al treilea în 1913, ca donație din partea soției profesorului universitar Pisztori Mór. După primul război mondial Biblioteca centrală universitară s-a mai îmbogățit cu încă două ediții: ediția a VI-a (Stuttgart, 1920, editura Dietz), care a intrat în biblioteca Seminarului de sociologie a Universității și ediția a VII-a (Stuttgart, 1921, editura Dietz), care a intrat în biblioteca Seminarului de economie politică. În decurs de peste 60 de ani au intrat prin urmare în colecțiile bibliotecii

¹¹⁾ V. I. Lenin, *ibid.*, p. 9.

⁹⁾ V. I. Lenin, *Opere*, vol. 2, Ed. P.M.R., 1951, p. 9.

¹⁰⁾ Kelemen Lajos, *Az Erdélyi Múzeum Együleet multja és jelenye Kolozsvár*, 1909, p. 12.

la avocatul A. C. Krupenschi din București.

Biblioteca centrală universitară mai are și o traducere germană a acestei opere, tipărită la Stuttgart în anul 1933 cu prefața din 1884 și cu note de Fr. Engels. Traducerea aceasta — ediția a cincea — face parte din colecția *Biblioteca internațională* nr. 12 a editurii Dietz și a intrat după primul război mondial în biblioteca Seminarului de economie politică a Universității din Cluj. Ediția din 1913 este prețioasă și prin faptul că cuprinde: 1. un articol al lui Karl Marx despre Proudhon, publicat în gazeta *Social-Demokrat (Social-Democratul)* nr. 11, 17 și 18 din anul 1865; 2. un fragment din *Critica economiei politice* editată la Berlin în 1859; 3. o cuvântare a lui Marx despre problema libertății comerțului ținută la 9 ianuarie 1849 la Bruxelles, deci trei scrieri care au putut fi citite numai prin intermediul acestui exemplar, ele nefiind cuprinse în nicio altă publicație a lui Marx aflată înainte de 23 August 1944 în proprietatea Bibliotecii centrale universitare.

De peste 30 de ani se află la biblioteca Seminarului de economie politică și o altă lucrare a lui Engels, din 1847, anume *Principiile comunismului* într-o ediție germană din 1921, care nu este decît o schiță a Programului Ligii Comuniștilor. În 1942 din aceeași lucrare a intrat în colecțiile bibliotecii și o ediție maghiară în traducerea lui Garany Ernő tipărită la Budapesta în preajma primului război mondial.

După cum se știe, tot pentru Liga Comuniștilor Marx și Engels au publicat și celebrul *Manifest al Partidului Comunist*, pe care Biblioteca centrală universitară îl are din 1905 de la Freistädttler Sándor, în ediția a VI-a germană tipărită la Berlin în 1899. O ediție austriacă — a VII-a

— tipărită la Viena în 1932 a intrat în Biblioteca centrală universitară în 1942, ediție care are însă o introducere oportunistă a lui Max Adler, scrisă în februarie 1930. Prețioasă este și traducerea franceză a lui Charles Andler, tipărită la Paris în 1901, și care a intrat în bibliotecă datorită aceluiași Freistädttler. Ediția aceasta este prețioasă deoarece ea a oferit cititorilor bibliotecii și o serie de articole scrise de Engels între 1847—1848 în ziarul *La Réforme (Reforma)* redactat de Flocon și Ledru-Rollin, articole pe care ei nu le-ar fi găsit în nicio altă publicație.

Deosebit de valoroase sînt desigur traduceri românești din *Manifestul Partidului Comunist*. Biblioteca centrală universitară are din anul 1924, printr-o donație a Academiei Române, prima ediție tipărită la Iași în 1892 în traducerea lui P. Mușoiu, ediție cunoscută și de Fr. Engels, care vorbește despre ea în scrisoarea adresată acestuia în 1894 și al cărei text se găsește facsimilat în revista *Analele Institutului de Istorie a Partidului*.¹²⁾ Din anul 1921 mai există la Biblioteca centrală universitară, datorită donației făcute de Biblioteca Facultății de Litere din București și traducerea tipărită tot la Iași, în 1893, de I. Nădejde, care o publică însă sub titlul de *Manifestul Socialist* și cu un *Adaos* în care se expun o serie de concepții oportuniste. Din primii ani de după războiul mondial din 1914-1918 există la biblioteca Seminarului de sociologie o altă traducere românească din *Manifestul Partidului Comunist* făcută de Ioan Sion, care o întitulează ediția a III-a.

Apare clar deci că *Manifestul Partidului Comunist* existînd în șase ediții dife-

¹²⁾ *Analele Institutului de Istorie a Partidului*, nr. 1 din ian.-martie, 1953. p. 66.

rite — 2 în limba germană, 1 în limba franceză și 3 în limba română — a putut circula destul de mult începînd cu anul 1905. Este regretabil că o traducere maghiară a *Manifestului* făcută în 1910 de către Ipolji Panias, s-a pierdut în 1945, după ce a circulat printre cititori chiar din anul publicării ei în 1910, cînd a fost primită ca exemplar legal.

Din scrierile lui Marx și Engels din perioada 1848—1850 au mai putut fi consultate la Biblioteca centrală universitară și unele articole publicate în *Neue Rheinische Zeitung (Noua Gazetă Renană)* apărută la Colonia și Hamburg. Dintre aceste articole menționăm cele care au fost reproduse în volumul III al culegerii lui Mehring: *Campania germană pentru constituția imperiului și Proiectul de lege englez pentru ziua de 10 ore*, scrise de Engels pentru *Noua Gazetă Renană* din Hamburg.

Articolele lui Marx și Engels din *Noua Gazetă Renană* din Colonia, retipărite tot în volumul III al culegerii lui Mehring sînt mai ales în legătură cu evenimentele revoluționare din 1848 din Europa¹³⁾.

O altă serie de articole apărute în *Noua Gazetă Renană* din Colonia, în aprilie 1849 există la Biblioteca centrală universitară din anul 1905 tot de la Freistädttler, în ediția din 1891 a lucrării lui Marx *Munca salariată și capital*,

¹³⁾ Dintre aceste articole amintim numai cîteva: *Revoluțiile naționale, Luptele de clasă din Franța și Anglia, Războiul pentru Schleswig-Holstein, Contrarevoluția din Berlin, Căderea Vienei, Bilanțul Revoluției din Prusia, Noul an 1849, Pan-slavismul democrat, Către muncitorii din Colonia*. Cu deosebire citit a fost articolul *Ungaria*, în care se vorbește despre evenimentele din 1848 din această țară.

care are și o introducere scrisă de Engels. Cartea aceasta se află la Biblioteca centrală universitară și în trei traduceri maghiare tipărite la Budapesta în 1898, 1899 și 1906 în editura *Népszava* și înregistrate în evidențe ca exemplare legale din 1900, 1909 și 1914.

Având la bază mai multe articole publicate în 1850 în *Noua Gazetă Renană* din Hamburg, apare în 1895 la Berlin într-o broșură separată lucrarea lui Marx *Luptele de clasă din Franța 1848—1850*, pe care B.C.U. a cumpărat-o în 1905 de la Freistädttler. Citiți ani mai târziu, în 1922, Biblioteca Academiei Române a donat Bibliotecii centrale universitare broșura *Tactica social-democrației*, tipărită la București în 1895, broșură care nu este decît *Introducerea* lui Engels la lucrarea lui Marx *Luptele de clasă din Franța 1848—1850*. De notat că această *Introducere* este tradusă de I. Nădejde cu toate gravele denaturări introduse în ea de conducerea oportunistă a social-democrației germane.

Prin volumul *Revoluția și contra-revoluția în Germania*, tipărit la Paris în 1900 în traducerea franceză a Paulei Lafargue, volum donat de Biblioteca Academiei Române în anul 1924, B.C.U. a putut pune la dispoziția cititorilor și articolele pe care Marx le-a publicat între 1851—1852 în ziarul *Tribune (Tribuna)* din New York. Aceste articole scrise în aceeași perioadă în care Marx a scris și *Luptele de clasă din Franța 1848—1850* poartă caracteristica momentului revoluționar în care s-au născut.

Aceeași caracteristică au și articolele scrise de Marx în anul 1852 în revista „*Die Revolution (Revoluția)*” și care sînt reunite în broșura *18 Brumar al lui Ludovic Bonaparte* tipărită la Ham-

burg în anul 1885, pe care B.C.U. o are din biblioteca lui Freistädttler. Prețioasă este și broșura *18 Brumar al lui Ludovic Bonaparte* (Stuttgart, 1921, editura Dietz, colecția *Mica Biblioteca*.) deoarece la sfîrșit are două anexe: un „indice de persoane” și un „indice cu date referitoare la istoria Franței între 1789—1870. Din această lucrare a lui

Karl Marx / mai există încă o ediție în limba maghiară în traducerea lui Bokány Deszö, care o tipărește la Budapesta în 1918 în colecția *Biblioteca Muncitorească* nr. 14, Ea a intrat la B.C.U. în 1925, fiind donată de biblioteca Seminarului pedagogic universitar.

În anul 1905 s-a găsit printre cărțile cumpărate de la Freistädttler și ediția a 3-a germană a lucrării lui Marx *Războiul civil din Franța* tipărită la Berlin în 1891 (editura Vorwärts) cu o introducere de Fr. Engels.

După 20 de ani, în 1925, B.C.U. mai primește de la biblioteca Seminarului pedagogic o ediție maghiară a aceleiași lucrări în tra-

ducerea lui Szabados Sándor, care o tipărește la Budapesta în 1918 în colecția *Biblioteca muncitorească* nr. 13.

Prin toate aceste lucrări ale lui Marx și Engels, care se referă la istoria Germaniei și Franței din secolul XIX, B.C.U. a putut să ofere cititorilor săi principalele scrieri în care, aplicându-se materialismul istoric la evenimentele istorice concrete, s-a oglindit totodată și dezvoltarea învățurii marxiste despre revoluția proletară și dictatura proletariatului.

Cititorii B.C.U. au avut apoi la dispoziție, din 1925, și lucrarea *Critica programului de la Gotha* editată la Berlin-Leipzig în 1922, lucrare în care Marx a arătat necesitatea istorică a unei perioade politice de tranziție, al cărei stat trebuie să fie dictatura proletariatului și a formulat pentru prima dată tezele despre socialism și comunism, ca două faze de dezvoltare a societății comuniste. Ediția de care am amintit cuprinde pe lângă o *Introducere* de Karl Korsch și un *Apendice* cu următoarele scrieri:

1. Declarația de principii a Internaționalei I din 1864.
2. Textul programului de la Gotha din 1875.
3. Scrisoarea lui Fr. Engels din 18 martie 1875 către Bebel despre proiectul programului de la Gotha.
4. Scrisoarea lui Marx din 5 mai 1875 către Bracke despre programul de la Gotha din 1875.
5. Scrisoarea din 12 octombrie 1875 a lui Fr. Engels către Bebel despre programul de la Gotha.
6. La sfîrșit se află un indice de persoane și altul de cuvinte străine întocmite de Karl și Hedda Korsch.

(urmare în numărul viitor)

Bibliografia în ajutorul completării fondului de cărți

N. NIKOLAEV și A. SURUGHINA

După cum arată experiența bibliotecii centrale „K. Marx” și a altor biblioteci din Novosibirsk, nu este posibilă o completare planificată a fondului de cărți fără folosirea largă a materialelor bibliografice și crearea unui aparat auxiliar.

Bibliotecile noastre au întocmit un fișier al completării curente în care sînt oglindite cărțile apărute de curînd sau care trebuie să apară și biblioteca consideră necesar să le procure.

Pentru completarea sistematică a acestui fișier sînt folosite „foile de comandă” ale Palatului unional al cărții, precum și planurile tematice ale editurilor.

Responsabila bibliotecii „Cehov” împreună cu bibliotecarii de la secția de împrumut și sala de lectură studiază „foile de comandă” stabilind cărțile ce urmează să comande și numărul de exemplare.

Se aranjează apoi fișele cărților comandate în clasele respective din fișierul completării curente.

Cînd se primesc cărțile de la colecțură fișele nu se distrug, ci se aranjează în fișierul cărților noi, în scopul informării cititorilor asupra ultimelor cărți intrate. Fișele cărților care n-au fost primite se aranjează în fișierul completării suplimentare. Aceste cărți urmează ca biblioteca să și le procure prin librării.

Pentru a se informa asupra cărților care apar, bibliotecile folosesc fișele tipărite de către Palatul unional al cărții.

Astfel, de pildă, biblioteca centrală „K. Marx” primește zilnic aproape 100 de fișe editate de Palatul unional al cărții. În urma cercetării lor, bibliotecarii aleg cărțile de care au nevoie, inclusiv cele editate de diferite edituri locale și le comandă prin sistemul „cartea prin poștă”. În cursul anului 1954, biblioteca a primit pe această cale cărți

de la șaptesprezece edituri din Lenin-grad, Vladivostok, Sverdlovsk, Kiev, Habarovsk, Stavropol, Riga și alte orașe. Ținerea unei legături atât de largi cu editurile a contribuit ca biblioteca să-și completeze mai bine fondurile de cărți.

Izvoare foarte folositoare pentru completarea fondului de cărți sînt „planurile tematice” ale editurilor. Cunoașterea planurilor editurilor centrale dau posibilitatea bibliotecarilor să știe ce cărți vor putea să-și procure în anul viitor. Acest lucru este absolut necesar pentru întocmirea planului tematic anual de completare a bibliotecilor.

În mod deosebit bibliotecile se interesează de planul tematic al editurii din Novosibirsk. Proiectul acestui plan este discutat mai întîi de fiecare bibliotecă și apoi într-o adunare a tuturor bibliotecarilor din oraș.

În afară de completarea curentă a fondurilor de cărți, bibliotecarii mai sînt preocupați de completarea lipsurilor constatate în compoziția fondurilor. În această muncă sînt ajutați în mod deosebit de fișierul completării suplimentare de care am vorbit mai sus. Pentru întocmirea acestui fișier ne folosim de următoarele materiale:

1. Catalogul bibliotecii raionale (ediția II-a).
 2. Indicatoare de recomandare „Cărțile anului”.
 3. Indicatoare bibliografice și planuri de lectură editate de bibliotecile centrale.
 4. Programele rețelei învățămîntului de partid și programele institutelor de învățămînt.
 5. Rubricile de critică și bibliografie ale ziarelor și revistelor centrale.
 6. Catalogoagele editurilor și alte lucrări bibliografice ale editurilor.
- În măsura apariției fasciculelor din ediția a doua a *Catalogului bibliotecii*

raionale, bibliotecile noastre orașenești au controlat fondul lor de cărți după catalog. În urma acestei verificări s-au constatat lipsuri la diferite clase. De pildă, din 247 de titluri indicate la clasa 9 a catalogului tip, la biblioteca „K. Marx” nu se aflau decât 40 de titluri (16%), iar din 812 cărți din clasa 7-a au lipsit 320 (40%).

Fișele edițiilor care lipsesc au fost incluse în fișierul completării suplimentare.

Indicatoare de recomandare a cărților cum sînt *Cărțile anului* au fost mai puțin folosite deoarece apar cu intîrziere față de cărțile pe care le recomandă. De aceea asemenea materiale bibliografice sînt folosite de bibliotecari pentru verificarea ulterioară a fondului bibliotecii.

Uneori bibliotecarii cercetează în ce măsură se află în bibliotecă lor cărțile recomandate în diferite materiale bibliografice, confruntînd acestea cu catalogul alfabetic al bibliotecii.

În ultimul timp la biblioteca centrală

„K. Marx” catalogul a fost confruntat cu indicatoarele bibliografice *Ce trebuie să citească școlarii în domeniul fizicii și al tehnicii* (Detghiz 1954) și *Cum explică știința activitatea psihică a omului* (Biblioteca de stat a U.R.S.S. „V. I. Lenin” 1954).

Caietul de evidență cu cererile cititorilor care se află la fiecare bibliotecă oferă de asemenea material pentru fișele completării suplimentare.

Fără nici o îndoială că nu toate cărțile cerute de cititori sînt procurate de către bibliotecă. Numai după o discuție în colectiv asupra necesității acestor cărți, fișele lor sînt incluse în fișierul completării suplimentare, care, ca și fișele fișierului de completare curentă este aranjat după clasele catalogului sistematic.

Experiența bibliotecilor noastre ne arată că este posibil pentru fiecare bibliotecar să întocmească asemenea fișiere, care, la rîndul lor, ajută la completarea planificată a fondurilor de cărți.

După revista „Bibliotekar” nr. 7 1955.

Popularizarea cărții literare în bibliotecă noastră

A. KALMAN

bibliotecarul clubului din satul Nazarovka,
raionul Teplovsk, reg. Cikalov

Clubul nostru acordă multă atenție popularizării cărții literare, privind-o ca un mijloc important al educării comuniste a colhoznicilor și mecanizatorilor satului.

Deși fondul de cărți al bibliotecii nu este mare, totuși am reușit să avem 2.000 de cărți literare, pe care căutăm să le difuzăm cit mai mult.

Acum trei ani cînd clubul a fost mărit, biblioteca cu sala de lectură și secția de împrumut au fost instalate într-o jumătate a noii clădiri. Cercul cărora ne adresăm în primul rînd, se compune din 195 de cititori permanenți ai bibliotecii și aproape 120 de cititori de la bibliotecile mobile. Numărul cititorilor este mic dar trebuie să luăm în considerație că el formează 85% din întreaga

populație din Nazarovka. Două treimi din cititori sînt colhoznici.

Pentru popularizarea cărții literare folosim diferite metode și forme.

Pe lângă club, funcționează un cerc literar, la care participă tineretul colhoznic și intelectualitatea satului. Cercul este condus de directorul de studii al școlii — consomolista Nadejda Loghinovna Baciurkina.

La baza activității cercului stă cunoașterea de către membrii acestuia a celor mai bune opere literare și popularizarea lor în rîndurile populației satului. Studierea în cerc a operei unui scriitor se încheie de obicei printr-o seară literară sau o consfătuire cu cititorii la club, la care locuitorii din Nazarovka iau parte cu plăcere. La organizarea lor participă activ biblioteca,

Deservirea cititorilor la biblioteca sovhozului „Komsomolsk” din regiunea Cikalov

membrii sfatului clubului și intelectuali-tatea satului.

Cu mult înainte de organizarea seri literare se fac expoziții de cărți în localul clubului și se afișează listele cărților ce se recomandă.

În acest fel au avut loc seri literare închinare operelor lui A. S. Pușkin, A. S. Griboedov, A. N. Ostrovski, A. A. Fadeev și alții.

Deosebit de interesante au fost seri literare tematice, ca de pildă, *Despre mărețele tradiții ale literaturii clasice ruse*, *Despre înfățișarea morală a omului sovietic*, sau *Despre chipul femeii sovietice în literatură*. O seară literară a fost închinată peisajului rusesc descrisă în povestirile lui K. Paustovski.

Programul seriei literare se compune din două părți principale: referat sau conferință și programul artistic. Referatul, ține de obicei, cel mult 40 minute. Apoi se citesc povestiri, versuri sau fragmente din povestirile romanelor sau pieselor discutate. De multe ori interpretării sînt costumați și grimați. Cîteodată programul se încheie cu un concurs al celor mai bune lucrări scrise de membrii cercului, închinat temei care formează obiectul seriei literare.

În cadrul serilor literare au loc, cu succes, și jocuri literare.

Consfătuirile cu cititorii se pregătesc de asemenea cu ajutorul cercului literar.

La consfătuire participă în mod activ cititorii colhoznici. Astfel, a avut loc o consfătuire asupra romanului *Tovarăși de drum* de V. Panova. Cuvîntul introductiv l-a ținut sanitarul S. Korceaghin;

colhoznicii Djeodibakov, Lilikov și Prihutkina au vorbit despre opera scriitoarei V. Panova. Asemenea consfătuiri au fost ținute și asupra cărților *Ceapaev* de Furmanov, *Secerișul* de G. Nikolaeva, *Ivan Ivanovici* de Kopteaeva, *Dauria* de Sedih, precum și asupra operelor scriitorilor din Cikalov.

Cu mult succes s-a desfășurat consfătuirea cu cititorii, pe tema *Omul muncii în literatura sovietică* oglindit în romanele *Cimentul* de Gladkov, *Pămînt desfelenit* de M. Șolohov, *Departamentul de Moscova* de V. Ajaev, *Petrolierul Derbent* de I. Krimov.

Această consfătuire a făcut să vină noi cititori la bibliotecă și a mărit interesul acestora față de operele scriitorilor sovietici.

Noi organizăm seri literare și consfătuiri cu cititorii, nu numai la club ci și la cîmp și la ferme.

Cu mult succes s-au desfășurat la cîmp seriile închinare lui V. Maiakovski și A. Cehov. Aci s-au organizat convorbiri despre viața și opera scriitorilor, apoi au avut loc reprezentații date de brigăzile artistice, ai căror membrii au recitat poezii, povestiri și au interpretat scene din operele acestor scriitori.

Deosebit de reușită a fost așa numita „ziua literaturii” organizată la club de etnografia amatori împreună cu colecți-vul bibliotecii.

Despre regiunea noastră, fostul ținut Orenburg, există de mult o literatură bogată. Scriitorii S. Aksakov și M. Mihailov sînt originari din ținutul Orenburg. A. S. Pușkin, G. Uspenski și V. Korolenko au trecut pe aici cu anumite planuri de creație. Aci au trăit ca exilați politici în timpul țarismului T. Sevchenko și A. Pleșceev. Ținutul a fost vizitat de V. Jukovski, iar satul nostru Nazarovka, a fost vizitat în două rînduri de L. N. Tolstoi.

Pentru ziua literaturii s-au făcut multe pregătiri atît din partea clubului cit și a bibliotecii. În sala de lectură s-a organizat expoziția de cărți: *Scriitorii despre regiunea noastră în trecut și azi*.

În acest scop am ales materiale din reviste și ziare și opere literare legate de istoria ținutului Orenburg. Expoziția a fost bogat ilustrată.

Ziua literaturii a început cu conferința *Scriitorii clasici în ținutul Orenburg* ținută de M. Iakușov, responsabilul clubului. Conferința a fost urmărită cu mult interes și urmată de multe întrebări. Apoi N. Baciurkina, responsabilă cercului literar, a făcut o expunere asupra cărților literare legate de ținutul Orenburg. Au urmat apoi cuvîntările participanților. Trebuie subliniat că în urma acestei ac-

ționi mulți cititori deși l-au citit pe L. N. Tolstoi și Aksakov, au cerut din nou operele lor. A. Doronina, m-a rugat să vin la ea acasă pentru a citi cu glas tare unele opere ale scriitorilor ruși. Am citit împreună *Fiica căpitanului* de A. S. Pușkin și povestirea *Pentru ce* de L. N. Tolstoi, a cărei acțiune se desfășoară la Uralsk, unde A. Doronina a fost de mai multe ori.

Desfășurînd o activitate bogată de popularizare a cărții literare, membrii cercului își dezvoltă permanent nivelul lor cultural și își largesc orizontul.

Iată, de pildă, pe tînăra mulgătoare Maria Gherasimova, membră a cercului literar. Ea citește multe cărți, studiază cu atenție biografia scriitorului, epoca în care a trăit, și face însemnări din cărți. Aceasta o ajută să judece mai independent și mai adînc.

Mult s-au dezvoltat și alți membri ai cercului, ca de pildă, tinerii comsomoliști Ivan Paznikov, Viktor Ilikov care sînt în prezent corespondenții activi ai ziarului raional ca și al celui regional.

E. Iakușova, mulgătoare șefă, în vîrstă de 16 ani, frecventează cu regularitate cercul literar. Anul trecut ea a citit multe cărți din literatura clasică rusă și sovietică.

Membrii cercului desfășoară, de asemenea, o activitate interesantă pentru colecționarea operelor populare legate de istoria ținutului Orenburg și de zilele noastre glorioase. Multe cîntece, versuri, cuplete și legende au fost înregistrate după povestirile lui A. Doronina, I. Pudovkina și alți locuitori ai satului. Membrii cercului recită aceste opere în cadrul reprezentațiilor date de echipa artistică de amatori.

Una din formele de popularizare a cărților literare este citirea cu glas tare. Aceste lecturi se fac la locul de muncă. De exemplu, la fermele care sînt la o depărtare mare de colhoz, Vasili Neverov și Petre Adaev au citit crescătorilor de vite, cite 5-6 cărți. Ei organi-

zează în jurul cărților discuții, și recomandă cărți noi. La propunerea brigadierului Vasili Neverov a fost creată la una din ferme o bibliotecă mobilă.

Și lectoratul nostru popularizează operele clasicilor ruși și sovietici. S-au ținut conferințe despre opera scriitorilor Radiscev, Pisarev, Cernișevski, Kolțov, și despre scriitori sovietici, precum și conferințe cu teme generale ca: *Scriitorii laureați ai premiului Stalin, Tărînimea colhoznică în cartea literară sovietică, Literatura sovietică în lupta pentru pace.*

Biblioteca popularizează cartea și în rîndurile copiilor. Această activitate o desfășurăm în colaborare cu școala și cu organizațiile comsomoliste și de pionieri. Imprumutul pentru copii funcționează două zile pe săptămînă. O bibliotecă mobilă funcționează la internatul școlii, unde educatoarea E. G. Kremșkova desfășoară o activitate interesantă cu cartea literară. La club se fac expuneri asupra ultimelor cărți pentru copii, se întocmesc liste de recomandare și în zilele de duminică, ținem ședințe cu cercul „Prietenii cărții”. La rîndul lor, elevii devin colaboratorii mai apropiați în munca de popularizare și difuzare a cărții. Ei au pregătit un montaj literar și artistic *Tineretul sovietic în lupta pentru apărarea patriei*. Au organizat, de asemenea, la club, seri literare cu ocazia comemorării a 50 de ani de la nașterea lui N. Ostrovski și o seară închinată operei lui M. Mihailov.

Cu mult interes am urmărit la sfîrșitul anului trecut lucrările celui de al doilea Congres al Uniunii scriitorilor sovietici. Materialele congresului au fost larg discutate în cercul nostru literar și în rîndurile cititorilor bibliotecii.

Popularizînd cartea literară noi nu uităm, în același timp să difuzăm și cartea agricolă și cea de știință a naturii.

După revista „Kulturno-prosvetitelnaia rabota” nr. 7/1955

Munca cu ziarul și revistele

Buna organizare a muncii cu presa trebuie să fie una din laturile principale în activitatea tuturor bibliotecilor de la sate. Sarcina lor este să creeze toate condițiile necesare ca cititorii să poată folosi în modul cel mai larg publicațiile periodice, atât cele curente cit și cele strânse în colecții.

Printre bibliotecile unde munca cu presa este bine organizată se numără și cea din comuna Țințăreni, una din comunele cele mai mari din regiunea Craiova. În anul acesta, prin grija secției culturale raionale Filiași, această bibliotecă a fost abonată la un număr însemnat de ziare și reviste în limbile română și rusă. În afară de periodicele recomandate în circulara din mai 1954 a Ministerului Culturii, bibliotecă a fost abonată și la o serie de alte publicații ca: „*Pentru pace trainică, pentru democrație populară, Știința tineretului, Tineretul lumii, Știință și tehnică, Drumul belșugului* etc., menite să satisfacă varietațea cerințelor cititorilor din această comună: țărani muncitori, muncitori, cadre didactice, funcționari, tineret etc.

O latură importantă a muncii cu presa în cadrul bibliotecii sătești din comuna Țințăreni o constituie grija pentru primirea regulată și la timp a publicațiilor

și păstrarea lor în colecții. În legătură cu aceasta bibliotecara Dulămiță Camelia acordă toată atenția tinerii evidenței periodicele pe fișe, așa cum a învățat la cursul de bibliotecari de la Craiova.

Ea a confecționat, după modelul indicat de *Tehnica de bibliotecă*, de V. A. Klenov fișa pentru fiecare publicație în parte. Evidența pe bază de fișe dă posibilitate bibliotecarei să urmărească primirea cu regularitate a fiecărui număr în parte și să ia măsură atunci când un exemplar nu șosește la timp, cercetând totodată cauzele care provoacă aceste întârzieri. În felul acesta, bibliotecara a reușit să înlăture o serie de deficiențe în primirea regulată a revistelor și ziarelor și îndeosebi a publicațiilor ilustrate.

Periodicele ca și cărțile fac parte din avutul bibliotecii, față de care bibliotecarii poartă răspunderea păstrării și conservării. Biblioteca sătească din Țințăreni se îngrijește de strângerea și legarea în colecții a ziarelor și revistelor, înscriindu-le în registrul inventar. Această operație bibliotecara o întocmește trimestrial pentru ziare și pentru o serie de reviste subțiri cum sînt *Albina, Veac Nou*, etc., care odată legate în colecție, primesc un număr de inventar. Alte reviste lunare mai voluminoase, cum sînt *Viața Ro-*

mînească, Tînărul scriitor, sînt inventariate separat, la sosirea fiecărui număr.

Datorită respectării acestei forme de evidență, biblioteca sătească din Tînăreni este în măsură să ofere cititorilor în orice moment, periodicele la care este abonată.

Folosirea în sala de lectură, a ziarelor și revistelor a devenit o deprindere pentru numeroși țărani muncitori din comună, care vin aici să citească articolele ce-i interesează. Evidența acestor cititori se ține într-un caiet în care fiecare semnează în momentul cînd i se predă materialul cerut.

Această metodă, permite bibliotecarei, pe de o parte, să țină o evidență a cititorilor de perio-

dice, iar pe de altă parte îi dă posibilitatea să constate gradul de circulație a fiecărei publicații, categoriile de cititori care se interesează de ele. Din discuțiile ce le întretine cu aceștia, ea află problemele care-i interesează, recomandîndu-le apoi cărți corespunzătoare. Așa, de pildă, țăranul muncitor Popescu Florea citind în ziarul *Agricultura nouă* un articol despre semănatul porumbului în cuiburi așezate în pătrat, a fost îndrumat de bibliotecară să citească și broșura *Să aplicăm metode avansate în cultura porumbului*.

În fiecare seară, bibliotecara completează în caietul de evidență zilnică a activității, coloana privitoare la numărul ziarelor și revistelor consultate.

A doua latură însemnată în activitatea cu presa a bibliotecii din Tînăreni o constituie munca de popularizare și difuzare a mate-

rialelor din presă în rîndul țărănimii muncitoare. Ținînd seama de faptul că ziarele vin la bibliotecă în exemplare puține, pentru a da posibilitate unui număr cît mai mare de cititori să ia cunoștință în mod curent de conținutul lor, bibliotecara afișează în vitrina bibliotecii ziarele *Știința* și *Agricultura nouă* încadrînd în chenar roșu articolele asupra cărora vrea să atragă în mod deosebit atenția cititorilor.

Informarea politică a țăranilor muncitori asupra evenimentelor interne și internaționale stă necentenit în centrul preocupărilor bibliotecarei. Îndrumată de organizația de bază și avînd sprijinul căminului cultural, biblioteca a amenajat în centrul comunei un panou intitulat *Informația satului*. Zilnic, sînt afișate aici materialele cele mai importante, decupate din presa centrală și locală. Panoul este consultat cu multă atenție de către numeroși țărani muncitori, precum și de călătorii care trec prin sat.

Un al doilea panou, instalat tot în centrul satului, popularizează materialele din presă referitoare la problemele agriculturii, generalizarea experienței înaintată în agricultură, rezultatele obținute de frunțașii recoltelor bogate. Aceste materiale sînt selecționate cu multă grijă cu ajutorul agronomului comunei, alegîndu-se acele materiale care pot constitui un exemplu de urmat și un îndemn la muncă pentru țăranii muncitori din comună.

O altă metodă în munca cu presa, folosită la această bibliotecă, este organizarea lecturilor în cercurile de citit. Această metodă

practicată pe scară mare și în timpul verii, a dat rezultate dintre cele mai bune în timpul lunilor de iarnă, cînd numărul participanților era constant.

Odată cu începerea muncilor agricole, biblioteca și-a îndreptat atenția spre locul de muncă al țăranilor muncitori, organizînd aici în mod regulat lectura în colectiv a ziarelor. În această acțiune bibliotecara a antrenat un larg colectiv voluntar format din cadre didactice și din cei mai buni cititori ai bibliotecii, care sînt abonați la diferite ziare și pot aduce pentru lectură propriile lor exemplare. Printre aceștia se numără învățătoarea Ghiță Lucia, țăranii muncitori Gheorghe Bucă, Niculae Puciu și alții, care au mers deseori la cîmp, organizînd lecturi în grup. În perioada de recoltare și treierii, bibliotecara a amenajat la arie o bibliotecă mobilă în cadrul căreia a organizat lectura în colectiv a presei.

Practica bibliotecii sătești din

Țințăreni în domeniul deservirii cititorilor cu ziare și periodice, a dovedit că succesul în atragerea maselor de cititori la cunoașterea zi de zi a presei, la citirea regulată a celor mai bune articole care asigură o justă informare politică, este legată de folosirea unor metode specifice începînd cu asigurarea în timp util a abonamentelor, păstrarea îngrijită a colecțiilor, evidența corectă a acestora, etc.

Continuînd pe această cale, biblioteca trebuie să lichideze mai ales unele lipsuri, ca de pildă abonarea la reviste cu mai puțină căutare printre cititori, cum sînt *Arta plastică* și altele, care consumă fondul de abonamente în dauna unor publicații cu circulație mai mare. În acest sens trebuie să se dea atenție mai mare revistelor și ziarelor pentru copii și tineret, pentru ca astfel biblioteca să poată satisface din plin cerințele tuturor categoriilor de cititori din sat.

Despre completarea și păstrarea fondului de cărți

CONSTANTIN IORDACHE

activist al Secției Muncii Culturale
de Masă din C. C. al Sindicatului

Muncitorilor din Industria Metalurgică și Construcții de Mașini

Justa completare a fondului de cărți joacă un rol important în buna desfășurare a activității bibliotecilor. Dacă bibliotecarii dau atenția cuvenită acestei munci, biblioteca reușește să atragă un mare număr de cititori, aducând astfel un aport de seamă în lupta pentru ridicarea nivelului ideologic, cultural și profesional al muncitorilor.

Buna aprovizionare a cărți este legată de anumite condiții care se impun atât comitetelor de întreprindere cât și bibliotecarilor. Ea depinde în primul rând de sprijinul material pe care comitetele de întreprindere sînt datorate să-l acorde bibliotecii și apoi de priceperea și dragostea de muncă a bibliotecarului.

În ramura industriei metalurgice din țara noastră avem biblioteci cum sînt cele ale uzinelor „Steagul Roșu” și „Ernst Thälman” din Orașul Stalin, a Combinatului Metalurgic din Hunedoara, „Industria Sîrmei” din Cîmpia Turzii ș. a., care și-au creat fonduri de cărți legate de cerințele cititorilor și de problemele specifice întreprinderii.

Să analizăm, de pildă, cum a reușit biblioteca de la „Industria Sîrmei” Cîmpia Turzii să obțină bune rezultate în domeniul aprovizionării cu cărți. Bibliotecara de aici, tov. Mărgineanu, absolutentă a unui curs de bibliotecari, se străduiește să cunoască bine cerințele cititorilor, să fie la curent cu cărțile ce apar și să țină un contact strîns cu Colectura bibliotecilor. Deseori, tov. Mărgineanu poate fi găsită, notîndu-și cu atenție titlurile cerute de cititori și care nu se găsesc în bibliotecă, consultînd cataloagele editurilor și Buletinul bibliografic al Camerei Cărții din R. P. R. pentru a urmări

toate noutățile apărute; sau poate fi văzută la Colectura bibliotecilor pentru a alege cărțile care trebuie aduse în biblioteca clubului. Cu ajutorul președintelui clubului, tov. Vasi Marin, tov. Mărgineanu a reușit să cointerețeze comitetul de întreprindere în viața și activitatea bibliotecii, obținînd astfel o justă folosire a sumelor alocate bibliotecii. Numai în acest an biblioteca s-a îmbogățit cu cărți noi în valoare de peste 6000 lei.

Frumoase exemple în ce privește justa apreciere a muncii cu cartea și sprijinul care trebuie dat bibliotecii, ni le oferă comitetele de întreprindere de la „Victoria”-Calan și I. M. S.-Roman. Deși fondul de subvenții pentru bibliotecă a fost primit abia în luna iunie a. c., totuși aceste comitete de întreprindere au găsit posibilități ca aprovizionarea bibliotecii cu cărți noi să nu sufere.

Nu peste tot însă biblioteca se bucură de aceeași atenție din partea comitetului de întreprindere. Dovedind o totală neînțelegere a rolului cărții în îmbunătățirea muncii în producție și îndeplinirii sarcinilor de plan, multe comitete de întreprindere nu respectă capitolul din buget referitor la aprovizionarea cu cărți. Este lesne de închipuit la ce duce aceasta. Ne mai intrînd cărți în bibliotecă, muncitorii încetează de a o mai frecventa.

Așa, de pildă, invocînd diferite argumente, responsabilul financiar al comitetului de întreprindere de la uzinele „21 Decembrie”-București, n-a dat bibliotecii în anii 1953 și 1954 fondurile necesare pentru cumpărare de cărți. Același lucru se întîmplă acum la uzinele „Grivița”-București, Stația de sortare a minereurilor din Galați, „Progresul”-

*Deservirea cititorilor la biblioteca uzinelor
„Ernst Thälman” — Orașul Stalin*

Brăila sau la „1 Septembrie”-Satu Mare, unde se invocă în permanență lipsa de fonduri. Atunci însă când comitetele de întreprindere de la „Industria Sirmii”-Brăila, „11 Iunie”-Galați ș. a., care invocă acelaș motiv, au avut nevoie de bani pentru sport, fondurile necesare au fost găsite cu ușurință.

Mai sînt apoi comitete de întreprindere care dau altă destinație sumelor cuvenite bibliotecii. La I. M. B.-Timișoara, secretara tehnică este plătită din sumele cu care trebuie cumpărate cărți, în timp ce în bibliotecă n-a mai intrat de mult nici o carte nouă.

Srijinul pe care comitetele de întreprindere trebuie să-l acorde bibliotecilor în vederea unei bune aprovizionări cu cărți, nu trebuie să se rezume exclusiv la alocarea de fonduri. Comitetele de întreprindere sînt datoare să vegheze îndeaproape la o cheltuire rațională a sumelor destinate aprovizionării cu cărți. De aceea e recomandabil ca atunci cînd bibliotecă își întocmește planul pentru completarea fondului de cărți, la alcătuirea lui să fie antrenati și fruntașii întrecerii socialiste, tehnicieni și apoi să fie văzut și de comitetul de întreprindere. Astfel, vor putea fi evitate o serie de greșeli serioase, care împiedică o bună și rațională aprovizionare cu cărți. Iată numai cîteva exemple :

La biblioteca frumosului club al muncitorilor metalurgiști din Galați există în rafturi zeci de exemplare dintr-o singură operă, deși cerințele pentru titlul respectiv nu sînt atît de

mari. Biblioteca a achiziționat, de pildă, 50 de volume din *Capitalul* de Karl Marx. Fiecare cunoaștem valoarea științifică a acestei opere, dar o asemenea aprovizionare înseamnă blocarea fondului de cumpărări de cărți pe mai multe luni. Argumentul că aceste cărți sînt necesare celor 12 tovarăși care urmează cursul de economie politică, nu justifică totuși o disproporție atît de mare față de cerințele reale, înafară de faptul că una din datoriile bibliotecarului în munca cu cei care urmează diferite forme de învățămînt, este să-i lămuirească și să-i convingă să-și formeze biblioteci personale.

Se întîmplă să găsim la unele biblioteci multe cărți care n-au nici o legătură cu specificul de muncă al ramurii metalurgice, cum sînt acele despre industria textilă, petrol, etc. La Combinatul Metalurgic Reșița sînt numeroase cărți de valoare, tratate științifice, medicale și farmaceutice pe care nimeni nu le-a cerut de ani de zile, ceea ce înseamnă că de ani de zile sînt immobilizate fonduri destul de însemnate.

Sînt cazuri cînd la apariția vreunei hotărîri sau cu ocazia unui eveniment important se cumpără sute de broșuri care au o circulație vremelnică și apoi rămîn să ocupe locul în rafturi, nimeni nemaiinteresîndu-se de ele. Aceasta se datorește faptului că nu se respectă instrucțiunile care prevăd în asemenea cazuri cumpărarea a maximum 20 de exemplare.

O altă greșală frecventă, este lipsa de planificare în aprovizionarea cu cărți, sistemul de a se investi toate sumele disponibile numai în cărți de literatură, neglijîndu-se îndeosebi cărțile de ideologie și cele cu caracter profesional, care atunci cînd se ivesc cereri și trebuie cumpărate, nu se mai găsesc la colecturi.

Nu putem vorbi de aprovizionare, fără să arătăm cîteva aspecte cu privire la felul în care sînt păstrate fondurile de cărți. Este foarte lăudabilă practica bibliotecii de la Vasile Roaită care a atras pe pionieri în recuperarea cărților și a organizat un cerc de legătură pentru repararea cărților uzate.

Tot așa la Ministerul Metalurgiei, bibliotecarul are grijă ca atunci cînd o carte este deteriorată să n-o repună în circulație înainte de a fi legată.

Sînt însă bibliotecari care manifestă o atitudine de indolență pentru buna păstrare a fondului de cărți, ceea ce duce la risipirea lui. Trebuie să fie împede pentru toți bibliotecarii că păstrarea fondului de cărți constituie una din sarcinile lor cele mai importante. Degeaba căutăm să îmbogățim biblioteca cu cărți noi, dacă nu asigurăm în același timp și buna lor păstrare.

O vină pentru proasta situație de la unele biblioteci în ce privește păstrarea fondului de cărți, o au și comitetele de întreprindere. Pentru ele a devenit o obișnuință de a întocmi procese verbale de scădere, în loc să ia măsuri ca oamenii care părăsesc întreprinderea să prezinte și viza că au depus la bibliotecă volumele împrumutate. S-au văzut cazuri cînd un singur cititor avea cărți luate din trei locuri: de la biblioteca centrală, de la secția respectivă și de la căminul în care locuiește.

Comitetele de întreprindere au datoria să controleze din cînd în cînd starea cărților și în general situația fondului de cărți, dînd ajutor acolo unde este nevoie. Trebuie stîrpite acele atitudini de nepăsare de care dau dovadă unele comitete de întreprindere, ca de pildă cel al Combinatului Metalurgic Reșița, care deși sesizat că peste 10.000 de cărți împrumutate nu s-au mai întors la bibliotecă, nu a înțeles să acorde ajutorul cerut de bibliotecari pentru lichidarea acestei situații.

Fondul bibliotecii trebuie completat în mod regulat și cu reviste și ziare necesare informării oamenilor muncii și documentării lor în diverse probleme. Nici aici însă, lucrurile nu merg totdeauna prea bine. Există biblioteci cum sînt cele ale Combinatelor Hunedoara, Reșița sau Cugir, unde se face o justă planificare a abonamentelor de presă. În alte locuri însă, bibliotecarii se abonează la publicații care nu sînt necesare. Și astfel se întâmplă ca la I. M. B.-Brăila de pildă, unde întregul fond al bibliotecii a fost consumat pentru abonamente.

Atitudini diferite există și față de păstrarea ziarelor și revistelor.

La bibliotecile uzinei de tractoare „Ernst Thälman“, la uzina „Mao-Tzedun“ etc. există preocuparea de a strînge publicațiile în colecții, de a le pune la dispoziția vizitatorilor în condiții corespunzătoare unei bune lecturi. În alte biblioteci însă, ele dispar de cum osesc, *Sportul Popular* ia drumul amatorilor de sport. *Știința* și celelalte ziare sînt „consultate“ de cei ce nu sînt abonați și dispar fără urmă, sau în cazul cel mai bun sînt „păstrate“ cu grămada, undeva la întuneric.

Se vede de aici că atît comitetul de întreprindere, cît și bibliotecarul trebuie să acorde o atenție mai mare problemei abonamentelor la diverse publicații și folosirii lor în mod sistematic. E bine ca în fiecare bibliotecă să existe colecții cu ziare și dulapuri pentru păstrarea publicațiilor periodice.

Cele arătate mai sus constituie cîteva probleme pe care am ținut să le ridic în legătură cu aprovizionarea cu cărți și de rezolvarea căroră cred că depinde și rezolvarea favorabilă a acestor importante probleme. Fără îndoială, că aprovizionarea bibliotecilor a suferit și datorită faptului că C.C. al sindicatului nostru nu a virat la timp sumele cvenite pentru aprovizionarea bibliotecilor. Această deficiență a fost acum lichidată.

Astăzi, cînd toate întreprinderile din industria metalurgică sînt angrenate în acțiunea patriotică inițiată de întreprinderile din regiunea Stalin de a da patriei cît mai multe acumulări socialiste peste plan, bibliotecile pot și trebuie să sprijine eforturile muncitorilor, tehnicienilor și funcționarilor pentru realizarea acestui țel mareț. Aprovizionarea bibliotecilor cu cărți corespunzătoare va asigura bibliotecilor posibilitatea de a desfășura o bogată și multilaterală activitate în această direcție.

Trecînd la punerea în practică a îndrumărilor amintite mai sus, organele sindicale și bibliotecarii vor reuși fără îndoială să remedieze lipsurile ce mai dăinuie în aprovizionarea cu cărți, ridicînd astfel munca cu cartea la o treaptă superioară.

Organizarea fondului de cărți și a cataloagelor

Cîteva probleme ale cataloagelor noastre

G. RALLY

din colectivul Bibliotecii centrale a Sfatului Popular al Capitalei

Inițiativa „Călăuzei bibliotecarului” de a dezbate în paginile sale organizarea fondului de cărți și a cataloagelor este binevenită întrucît această importanță problemă nu a fost încă pe deplin rezolvată în bibliotecile noastre.

O expunere mai largă a experienței unui număr de biblioteci din țară va contribui într-o mare măsură la lămurirea unor puncte ce par a fi rămase neclare din regulile de catalogare, cît și la aplicarea mai strictă a principiilor stabilite.

Biblioteca regională din Arad a început seria articolelor, înfățișînd în nr. 6 al revistei sistemul de cataloage de care dispune pînă în prezent și ridicînd unele chestiuni de metodă în alcătuirea lor, chestiuni ce merită a fi discutate pentru a li se găsi soluția cea mai potrivită. Biblioteca regională din Pitești ne-a arătat în coloanele articolului publicat în nr. 7 al revistei cum a aplicat regulile de catalogare, precum și unele lipsuri în îndeplinirea acestei sarcini.

În rîndurile ce urmează vom căuta să prezentăm cîteva din metodele folosite de Biblioteca Centrală a Sfatului popular al Capitalei pentru organizarea cataloagelor și rezolvarea unor

greutăți inerente unor lucrări de proporții alît de vaste și de pline de răspundere cum sînt cataloagele bibliotecilor publice.

Biblioteca Centrală a Sfatului popular al Capitalei, a organizat pentru fiecare din secțiile sale și anume: sala de lectură, secția de împrumut și secția de copii și tineret, cîte un catalog alfabetic și unul sistematic, adică în total trei cataloage alfabetic și trei cataloage sistematice. Fîndurile acestor trei secții fiind diferite, și cataloagele difera între

Ținem să arătam de la început că, odată cu apariția „Buletinului bibliografic Seria A cărți, broșuri, albume, hărți, plicuri, pliante, note muzicale” munca de catalogare a bibliotecii a fost mult ușurată, folosindu-se buletinul pentru reproducerea descrierilor principale și multiplicîndu-se la mașina de scris numărul de fișe necesare pentru toate cataloagele.

Aceasta nu înseamnă însă că au rămas necatăogate oșerele ce nu figurau în buletin. Biblioteca a întocmit fișe și pentru aceste opere.

Nu vom discuta aici funcțiile catalogului alfabetic sau sistematic. Dar nu vom pregeta să repetăm enunțarea unor reguli de catalogare, chiar dacă ele sînt bine

cunoscute de orice bibliotecar conștiincios.

Aceasta ne va servi pentru a elucida prin exemplificări caracteristice, acele amănunte care par încă controversate sau nelămurite pentru o parte din bibliotecari.

Catalogul alfabetic

Un catalog alfabetic, după nume de autori și titluri de anonime, bine întocmit trebuie să respecte următoarele reguli principale:

1. să fie complet, adică să cuprindă fișele tuturor operelor pe care își propune să le descrie pentru consultare,

2. să respecte cu strictețe ordinea alfabetică a numelor de autori și a titlurilor de anonime.

3. să cuprindă toate fișele auxiliare care ușurează cititorilor găsirea cărților.

Cataloagele alfabetic ale Bibliotecii centrale a Sfatului popular al Capitalei cuprind toate publicațiile puse la dispoziția cititorilor, biblioteca străduindu-se să scurteze procesul de prelucrare a cărților pentru ca acestea să fie puse în circulație în minimum de timp.

Biblioteca a respectat în clasarea fișelor, ordinea strict alfabetică a numelor autorilor sau titlurilor pentru cărțile anonime.

Iosif, Petre
Iosifescu, Silvan
Iroșnicova, Irina
Istoria pedagogiei
Istoria războiului civil din
U.R.S.S.

Este o eroare a se crede că ordinea alfabetică s-ar limita la primele silabe din numele autorilor, sau la primele cuvinte din titlul cărților anonime, cum pare a o face pentru acestea din urmă Biblioteca regională din Pitești.

Ordinea strict alfabetică impune să se țină seama la clasare de toate cuvintele și de toate literele din numele autorului sau din titlul cărților anonime.

Astfel ordinea respectată în clasarea unei familii de nume, derivată din Teodor este următoarea :

Teodor
Teodor eanu
Teodor escu
Teodor iu
Teodor u
și nu : Teodor
Teodor u
Teodor iu
Teodor eanu
Teodor escu

adică după lungimea numelui, cele mai scurte în față și cele mai lungi în urmă.

O greutate a fost întâmpinată la clasarea unor nume identice din care unele conținând consoane duble în componența lor :

Hoffmann
Hofmann

Ordinea este aceasta pentru cazul de față, al doilea fiind determinând ordinea fiindcă litera *f* este în alfabet înaintea literei *m*. Mai putem cita și numele Bottez și Botez. Ordinea pentru acestea este:

Botez
Bottez

Aici litera *e* a determinat ordinea, fiind în alfabet înaintea celui de al doilea *t*. Iată dar exemple tipice de

respectare cu strictețe a ordinii alfabetice.

Clasarea cărților anonime cere o și mai mare atenție. Orînduirea fișelor în catalog se face în ordinea alfabetică a primelor cuvinte deosebite din titlu :

— Rezoluția ședinței plenary a C.C. al P.M.R. din 22—24 decembrie 1948 asupra activității partidului în rîndurile tineretului.

— Rezoluția ședinței plenary a C.C. al P.M.R. din 22—24 decembrie 1948 asupra problemei sindicale.

Separția s-a impus aici tocmai după al șasesprezecelea cuvînt coincident din titlu.

Autorii cu același nume au fost clasați în ordinea alfabetică a inițialelor sau a pronumelor.

Unele nume pot avea însă diferite forme, fie din voința autorilor care și-au semnat operele în mai multe feluri (Ion Heliade Rădulescu sau Ion Eliade Rădulescu, C. Dobrogeanu Gherea sau C. Gherea), fie de pe urma transcrierilor dintr-un alfabet într-altul, fie de pe urma ortografierii deosebite după limba în care sînt publicate operele. În acest sens biblioteca regională din Arad citează numele lui Cehov, care în limba maghiară se ortografiază Csehov, iar în limba germană Tschchow, arătînd că în acest caz a aranjat fișele în catalog la literele respective. Procedul nu este recomandabil. „Tehnica de bibliotecă” stabilește regula că pentru numele cu forme variate se adoptă o formă unică, cea mai întrebuițată, pentru noi forma romînească. Aceiași recomandare s-a făcut și prin „Tabelele de autori” anexă la „Clasificarea zecimală”. Forma numelui, în felul în care se găsește pe foaia de

titlu se reproduce pe fișă la observații, astfel, înaintea titlului, aut.: A. P. Tschchow.

De la formele neadoptate ale numelui se fac trimiteri la forma adoptată, de exemplu: Csehov, A. P. *vezi*; Cehov, A. P. sau Tschchow, A. P. *vezi*; Cehov, A. P.

Cititorul de care se preocupă Biblioteca regională din Arad, căutînd autorul după ortografia limbii sale, va fi îndrumat, prin fișe de trimitere către forma romînească a numelui, iar biblioteca va avea strînse laolaltă în catalogul alfabetic toate operele unui autor și nu împrăștiate în cel puțin trei locuri, cum este în prezent cazul la biblioteca din Arad, cu operele lui A. P. Cehov.

În clasarea operelor unui autor s-a respectat ordinea următoare: opere complete, opere alese, opere separate în ordinea alfabetică a titlurilor.

Diferitele ediții ale aceleiași opere au fost așezate în ordine invers-cronologică, așa cum recomandă „Tehnica de bibliotecă” pentru bibliotecile de masă. Biblioteca regională din Arad crede greșit că această ordine s-ar aplica ansamblului de opere ale unui autor și nu numai edițiilor diferite ale aceleiași opere.

În ceea ce privește clasarea fișelor după limbă, ele au fost grupate în ordinea următoare: limba romînă, rusă, maghiară și alte limbi.

După operele propriuzise ale autorului, s-au așezat operele la care acesta a colaborat în calitate de coautor, prefațator, traducător, etc. Biblioteca centrală a Sfatului popular al Capitalei a alcătuit fișe complementare pentru toate aceste opere care au fost așezate în ordinea alfabetică a numelor

Cercetind cataloagele Bibliotecii centrale a Sfatului popular al Capitalei

autorilor din fișele principi-alfabetică a numelor de pale, ca de exemplu:

Theodorescu, Cicerone
Făurari de frumusețe, Versuri

Theodorescu, Cicerone
Galaction Gala, Nuvele.

cu un cuvânt înaintea de Cicerone Theodorescu.

Theodorescu, Cicerone
Maiacovski, V. Vladimir
Lenin. Traducere de Cicerone Theodorescu

Theodorescu, Cicerone
Tvardovski, A.

Vasili Tiorkin. În românește de Cicerone Theodorescu.

În felul acesta au fost strânse la un loc toate scrierile de orice fel ale unui autor, dându-se cititorului o imagine mai completă a activității acestuia.

În aceiași ordine de idei, este necesar să se alcătuiască și fișe complementare de colecție pentru unele colecții foarte cunoscute cum ar fi colecția „Știința invinge”. Numeroși cititori vin să ceară cărți din această colecție nu după numele autorilor, ci după titlul ei.

După cum se știe și așa cum a arătat și biblioteca regională din Arad, fișele lucrărilor publicate într-o colecție se așează în ordinea

alfabetică a numelor de autor și a titlurilor de anonime în catalogul alfabetic și după cuprinsul lor la rubricile corespunzătoare în catalogul sistematic.

Urmează, în fine, așezarea, tot cu ajutorul fișelor complementare, a operelor în care este vorba despre autor (personalia).

Se naște întrebarea: până unde se merge în această privință? Se așează aici toate cărțile în care se vorbește despre autor și despre operele sale, sau numai acelea în care numele său figurează în titlul cărții?

Potrivit acestei uzanțe, după operele scrise de N. Bălcescu, de pildă, în catalogul alfabetic ar urma să figureze toate lucrările scrise despre el, cum ar fi: *Che-resteșiu, V. Marele patriot și revoluționar Nicolae Bălcescu. Jebileanu, E. Bălcescu. Poem; Petrescu, Camil Bălcescu, Piesă...”; Petrescu, Camil Un om între oameni.*

Dar atunci în catalogul alfabetic nu se creează rubrici pe materii, dublându-se catalogul sistematic? El nu-și alterează caracterul, tinzând către un catalog mixt sau catalog-dicționar?

La aceste întrebări nu pare a se fi găsit răspunsul cel mai bun. Chestiunea rămîne pendinte și noi propunem să fie supusă discuției. De altfel, problema a fost dezbătută în Uniunea Sovietică de B. Levintov prin articolul *Despre catalogul alfabetic.*

Biblioteca centrală a uzat cu cea mai mare economie de această derogare de la caracterul catalogului alfabetic, așezînd după operele autorilor, lucrări despre acestea, „personalia” numai lucrările biografice mai importante.

CATALOGUL SISTEMATIC

Numeroase și complexe probleme s-au ivit la organizarea catalogului sistematic. Cadrul restrîns al articolului de față nu ne permite o analiză a celor zece clase din componența ei. O dezvoltare mai mare, determinată de cerințele cititorilor a fost dată claselor 3 *Științe sociale* și 6 *Tehnică, Industrie, Agricultură.*

Dacă la catalogul alfabetic s-a recomandat urmărirea cu strictețe a ordinii alfabetic, aici se recomandă urmărirea cu strictețe a indicilor de clasificare zecimală. Valoarea acestui catalog stă, între altele, și în exactitatea așezării fișelor în rubrici. Altfel, oricît de departe va fi mers biblioteca în clasificarea cărților, o greșită grupare a fișelor în catalog zădărnicește efortul făcut și mai mult încurcă decît ajută pe cititor.

Potrivit regulii, fișele se grupează în catalogul sistematic în ordinea indicilor de clasificare zecimală iar în interiorul diviziunilor, în ordinea alfabetică a numelor autorilor și invers-cronologică a edițiilor, respectîndu-se ordinea de importanță a lucrărilor.

Aplicarea mecanică și fără discernămint a acestei re-

guli poate duce uneori la un rezultat contrariu celui urmărit. Spre exemplu: ce valoare ar avea gruparea la 8.09 *Istorie și critică literară* a studiilor închinat diferiților scriitori, după numele autorilor care au compus studiile? Oricine își poate închipui ce pierdere de timp ar reprezenta pentru cititor căutarea studiilor închinat unui anumit scriitor, de-a lungul întregii rubrici, adică cercetarea fișă cu fișă pentru a da, în fine, peste studiul respectiv.

Din această cauză, aici se recomandă așezarea alfabetică nu a autorilor studiilor, ci a scriitorilor studiați și abia — în cadrul studiilor consacrate acestora — un clasament alfabetic al autorilor studiilor.

Astfel la 8R.09 *Istoria literaturii române*, plecând de la general la particular, se grupează întâi istoriile literare, apoi studiile de critică literară, în ordinea alfabetică a autorilor și la urmă studiile consacrate diferiților scriitori în ordinea alfabetică a numelor acestora, adică toate studiile închinat respectiv lui Alecsandri, Coșbuc, Eminescu, și așa mai departe.

Numai în felul acesta, cititorul va găsi ușor opera căutată.

Principala preocupare în alcătuirea catalogului sistematic a fost, așa după cum a arătat și biblioteca regională din Pitești, punerea în valoare în rubricile catalogului, a învățaturii marxist-leniniste și oglindirea principalelor probleme ale construirii socialismului. Exemplele pe care le vom cita vor ilustra în ce măsură a fost atins acest scop.

Cu grijă deosebită au fost catalogate operele classicilor marxism-leninismului. Operele lui Marx, Engels, Lenin și Stalin au fost clasificate

la subdiviziunile respective de la 3C, operele separate în ordinea alfabetică a titlurilor.

Pentru toate operele separate ale acestora s-au alcătuit fișe complementare, care au fost așezate potrivit conținutului lor la diferitele rubrici ale catalogului sistematic, în fruntea celorlalte fișe, cu ajutorul indicelui de ordine de importanță (I).

Astfel *Capitalul* de Karl Marx a fost clasificat atât la 3C13M, cit și la 330.12 *Economia politică a capitalismului*. Tot aici a fost clasificată complementar și opera sa *Contribuție la critica economiei politice* care figurează și la 1M *Materialism dialectic și istoric*.

Dialectica naturii de Friedrich Engels a fost reparțizată la 3C13E, *Marx și Engels. Opere separate*, dar și la 1M *Materialism dialectic și istoric* și 5(01) *Marxism-leninismul despre științele naturii*.

Lucrarea lui V. I. Lenin *Doi tactici ale social-democrației în revoluția democratică* a fost clasificată la 3C23 *Lenin. Opere separate și complementară* la 1M325 *Strategia și tactica proletariatului în lupta de clasă și 3CP(S)—113 Istoria P.C.U.S. în perioada 1904-1907*.

Comentariile asupra operelor separate ale classicilor marxism-leninismului au fost așezate în ordinea alfabetică a titlurilor operelor comentate ca de exemplu la 3C24: Pașcov, A. I. *Despre cartea lui V. I. Lenin „Dezvoltarea capitalismului în Rusia”*, Dvorchin, I. *Geniala operă a lui V. I. Lenin „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului”*, Mitin, M. B. *Opera lui V. I. Lenin „Materialism și empiriocriticism...”*

Mai greu a fost de reali-

zat așezarea exactă a lucrărilor scrise de alți autori în care se expune învățătura marxist-leninistă despre anumite probleme. În acest caz, s-a folosit indicele de relație între indicele principal și indicele subiectului tratat. Astfel lucrarea lui I. Chișinevschi *Ideile lui V. I. Lenin luminează calea spre ridicarea bineistării a poporului* a fost clasificată la 3C241: 33(D)—91, iar studiul lui V. I. Boresciucov *Rolul lui V. I. Lenin în formarea concepției despre lume și metodei de creație a lui Maxim Gorki* la 3C241: 8S.09, fișele în rubrica 3C241 succedându-se în ordinea indicilor subiectelor tratate. Ambele lucrări au fost clasificate complementar, prima la 33(D)—91 și a doua la 8S.09.

La 3C16, 3C26 și 3C36 *Viața și activitatea lui Marx, Engels, Lenin și Stalin* au fost clasificate complementar și unele opere literare, ca de exemplu la 3C36 *Poezii despre Stalin*, folosindu-se pentru aceasta indicele auxiliar de formă (0:8). Fișele acestor lucrări au fost separate de fișele cărților politice, printr-o fișă divizionară cu indicația 3C36(0:8) *Viața și activitatea lui I. V. Stalin oglindită în literatură*.

O atenție însemnată a fost acordată clasificării lucrărilor închinat Partidului Comunist al U.R.S.S. 3CP(S).

După clasificarea operelor cu caracter general despre partid, s-au respectat indicele auxiliare analitice, care exprimă diferitele perioade din istoria P.C.U.S. Astfel *Cea de a 50-a aniversare a primei revoluții ruse* a fost clasificată la 3CP(S)—113 *Istoria P.C.U.S. perioada 1904-1907* iar complementar la 9(S)—17 *Istoria U.R.S.S. Anii 1890—martie 1917*.

Probleme mai spinoase s-au ivit la clasificarea materialului privitor la Con-

gresele de partid, conferințele, rezoluțiile și hotărârile C.C. al P.C.U.S. 3CP(S)—2. Aici s-au clasificat rapoartele prezentate la congresele partidului și cuvântările rostite cu acest prilej. Materialul a fost așezat în ordinea cronologică a congreselor, inclusiv Congresul al XIX-lea. Este de la sine înțeles că s-au făcut clasificări complementare la 3CP(S)—1 *Istoria P.C.U.S.* Ia perioadele respective, iar cuvântările au fost repartizate la subiectul tratat în cuvântare, ca de exemplu: *Cuvântarea rostită la Congresul al XIX-lea al P.C.U.S.* de N. A. Bulganin, a fost clasificată complementar și la 3CP(S)—137 *P.C.U.S. în fruntea construirii comunismului și luptei pentru pace* precum și la 327 *Politică externă. Relații internaționale.*

O preocupare tot atât de mare a fost manifestată și pentru clasificarea în ordinea cronologică a hotărârilor C.C. al P.M.R. Pe foaia de titlu a multor hotărâri apărute în anii trecuți nu figurează luna și ziua emiterii acestor hotărâri. Pentru stabilirea datelor s-a recurs la cele două volume *Rezoluții și hotărâri ale Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român*. Odată toate fișele completate cu indicele auxiliar de timp, clasificarea hotărârilor a devenit mai lesnicioasă. Toate hotărârile au mai fost clasificate și la 3CP(R)—5 și la domeniul respectiv pentru care au fost luate.

Biblioteca și-a îndreptat atenția și spre alte diviziuni ale clasei 3 *Științe sociale* căutând să prezinte cât mai bogat materialul, spre exemplu de la 33 *Științe și probleme economice* cu subdiviziunile sale 331 *Sindicat. Mișcarea profesională*, 331.0 *Formele socialiste ale muncii*, 338 *Producție. Economie industrială* și altele.

Vom arăta de asemenea cum a căutat biblioteca să ușureze cititorilor de diferite categorii cercetarea materialului din clasa 6 *Tehnică. Industrie. Agricultură*. Pentru aceasta s-au folosit indici

dezvoltați de clasificare cu 5 sau 6 cifre și constant s-a folosit indicele de formă. Prin (021) și (023) s-au deosebit manualele pentru învățămîntul superior de manualele de popularizare. Prin (075) s-au strîns la un loc în rubrica respectivă manualele de curs mediu.

Indicele de formă a fost folosit și pentru diferențierea scrierilor cu caracter general. De exemplu: *Dicționar tehnic*, *Dicționarul tehnic ruso-romin*, *Lexiconul tehnic romin*, au fost clasificate la 6(03), Jitkov, Boris *Povestiri despre tehnică* la 6(04), iar Lebedeev, V. I. *Tehnică de-a lungul veacurilor* la 6(09) (023).

Biblioteca centrală a Sfatului popular al Capitalei a mai organizat — pentru a ține pe cititori la curent cu unele probleme de actualitate sau care îi interesau în mod deosebit — un catalog tematic cu subiectele: *Viața de partid*, *Problemele economice ale socialismului*, *Lupta pentru pace*, *Scriitorii noștri clasici și contemporani*. Un șertar al fișerului a fost rezervat bibliotecă economiei. Acest catalog care ar fi trebuit să fie un catalog de recomandare a celor mai noi lucrări, nu și-a îndeplinit, decît în parte, rolul, întrucît reînnoirea materialului nu se face întotdeauna la timp. Pentru îndrumarea cititorilor în cunoașterea mai adîncă a problemelor de literatură s-a alcătuit un indice bibliografic al recenziilor apărute între anii 1953—1955 în principalele reviste și ziare, care se dovedește a fi foarte util cititorilor cît și acelor înscrîși la Concursul permanent pentru citirea literaturii „Iubiți cartea“.

Cu toate acestea, Biblioteca centrală a Sfatului popular al Capitalei nu are încă pînă în prezent sistemul de catalogare corespunzător situației sale de bibliotecă centrală, organ de îndrumare metodică a bibliotecilor din rețeaua Sfatului popular al Capitalei. Nu a reușit să alcătuiască încă un catalog alfabetic de servicii, care să cuprindă și

descrierile lucrărilor din fondul documentar destul de însemnat la această bibliotecă și care face să se resimtă și mai mult lipsa unui atare mijloc de cunoaștere a fondului total de cărți.

De aceea, recent s-a luat hotărîrea de a se proceda la o reexaminare extrem de atentă și critică a întregului sistem de cataloage pentru a se lua măsuri de reorganizare și de a se trece la revizuirea cataloagelor existente, întîrziată prea îndelung atît din cauza creșterii continuei, rapide și masive a fondului de cărți, cît și din cauza fluctuației cadrelor și a altor considerente.

Ca măsuri imediate s-a mai hotărît:

1. Alcătuirea fișelor analitice a operelor clasice ale marxism-leninismului, pentru îmbogățirea conținutului ideologic al catalogului.

2. Clasificarea amănunțită a literaturii altor popoare (8A).

3. Regruparea fișelor după noua ortografie.

4. Alcătuirea indexului alfabetic al subiectelor din catalogul sistematic, pentru orientarea atît a cititorilor, cît și a bibliotecarilor în cunoașterea catalogului sistematic.

5. Alcătuirea fișelor analitice a principalelor articole din ziare și reviste, precum și alte măsuri de amănunt.

Ceea ce ar soluționa însă aproape în întregime problema cataloagelor în toate bibliotecile din țară ar fi fișele tipărite. Aceasta ar permite bibliotecarilor să consacre mai mult timp organizării unui sistem complet de cataloage și grupării fără greș a descrierilor în fișiere.

Pentru a ajunge la lichidarea lipsurilor ce mai stăruie încă în organizarea fondului de cărți și a cataloagelor, este de dorit o cît mai largă participare a bibliotecarilor la discuția de față. Numai împărțîndu-ne fructul experienței noastre așa cum am căutat s-o facem și noi, problemele anevoioase ale catalogării se vor înfățișa mai lămurit bibliotecarilor care au a le rezolva.

Aspecte din munca cu cartea în REPUBLICA CEHOSLOVACĂ

STANCU LASCAR

redactor în Direcția Generală a Așezămintelor Culturale din
Ministerul Culturii

Vizitînd de curînd Republica Cehoslovacă am avut prilejul să cunosc în mod nemijlocit numeroase realizări din domeniul muncii cu cartea din această țară prietenă. Intrucît este imposibil să tratez în limitele unui articol toată multitudinea problemelor acestui vast sector de activitate, consider că este utilă pentru bibliotecarii din țara noastră comunicarea citorva aspecte din munca de răspîndire a cuvîntului scris în rîndul maselor largi populare și odată cu aceasta prezentarea unora din cele mai bune metode de muncă cu cititorii folosite în această țară.

În Republica Cehoslovacă, munca cu cartea a cunoscut o bogată activitate încă din secolul trecut, cînd organizațiile și asociațiile culturale populare au găsit în însușirea culturii un mijloc de luptă pentru eliberarea de sub asuprire, pentru unitatea națională și educație patriotică. Printre așezămintele de cultură care au intrat în tradiția progresistă a popoarelor Cehoslovaciei se numără și Biblioteca Universității din Praga, Biblioteca orașului Praga, Biblioteca fostă „Matița Slovacă”, astăzi Biblioteca Națională Slovacă și multe alte zeci și sute de biblioteci din diferite centre ale țării.

În anii regimului democrat-popular, munca de răspîndire a cărții în mase s-a bucurat de o prețuire nemaiîntîlnită. Astăzi, această muncă face parte integrantă din însăși lupta poporului pentru construirea unei vieți noi, socialiste, ea fiind un mijloc de ridicare a nivelului cultural al oamenilor muncii. Valorificînd în mod creator bogata tradiție a bibliotecilor celor mai înaintate din trecut, statul cehoslovac acordă astăzi o importanță covârșitoare îmbogățirii fondului de cărți, mării numărului cititorilor și orientării bibliotecarilor pentru a folosi cele mai bune și mai eficiente metode de muncă.

În totalul de 56.000 de biblioteci de diferite tipuri, existente în Republica Cehoslovacă (dintre care 14.200 sînt biblioteci populare), sînt cuprinse 36 de milioane de cărți, citite de peste 4 milioane de cititori permanenți. Anual

se fac 41 de milioane de împrumuturi, din care 25 milioane la bibliotecile populare.

Din totalul populației știutoare de carte, 30% frecventează bibliotecile, peste 15% fiind cititori ai bibliotecilor populare.

Dacă s-ar face o comparație cifrică între anii 1946 și 1954, ar rezulta următoarele:

În 1946 existau numai în bibliotecile populare 7.287.000 volume, 718.000 cititori și 11.947.000 de împrumuturi. În 1954 numărul volumelor a crescut la 13.615.500, al cititorilor la 1.679.900, iar al împrumuturilor la 24.740.000.

Rețeaua de biblioteci populare este în continuă dezvoltare. În afară de bibliotecile regionale și raionale, în fiecare cămin cultural (*osvetova beseda*, cum sînt numite) și casă de citit există câte o bibliotecă. Pe de altă parte au mai fost înființate la sate aproape 700 de biblioteci, asemănătoare cu bibliotecile satești din țara noastră.

Aceste cîteva cifre sînt destul de grăitoare pentru a înțelege dezvoltarea pe care a luat-o munca cu cartea în țara prietenă Cehoslovacia.

Dar ar fi o greșeală să ne oprim doar la cifre. Pentru a înțelege toată complexitatea acestei activități, prețuirea de care se bucură ea în rîndul oamenilor muncii este necesar să poposim în mijlocul miilor de bibliotecari entuziaști, care se străduiesc zi de zi să satisfacă printr-o muncă din ce în ce mai rodnică, cerințele mereu crescînde ale cititorilor, potrivit cu noile probleme politico-economice ale statului.

★

În Republica Cehoslovacă se duce o muncă intensă pentru răspîndirea cărții agricole la sate. Bibliotecarii bibliotecii regionale din Karlovy-Vary ca și a celei din satul Modra, regiunea Bratislava, mi-au repetat aceiași și aceiași lozincă ce animă azi pe toți lucrătorii din domeniul bibliotecilor: „Cartea, în fiecare familie de țaran muncitor”.

Conștienți de scopul educativ și instructiv al cuvîntului scris, bibliotecarii își îndreaptă atenția înspre răspîndirea

Consfătuirea cu cititorii a scriitorului Boris Polevoi la biblioteca orașului Praga

acelor cărți, care vin în sprijinul direct al producției agricole, în sprijinul acelor ramuri ale agriculturii care se practică sau care trebuie să aia o mare dezvoltare în regiunea, raionul sau localitatea respectivă. De pilda, cei din regiunea Usti au întreprins o susținută campanie de răspândire a cărților despre creșterea porcilor. Mare a fost bucuria bibliotecarilor cind au constatat că, datorită și muncii lor, au luat ființă crescătoriile de porci pe lângă multe cooperative agricole unice (G.A.C.) din regiune.

În schimb, în raionul Vysoke Myto, acolo unde problema principală o constituie mărirea producției de lapte, s-au organizat îndeosebi consfătuiri cu mulgătorii asupra cărților care descriu metoda mulgătoarei sovietice Malinirova.

Interesantă a fost povestirea unui lucrător din Ministerul Culturii de la Praga, care a luat parte în mod efectiv la desfășurarea unei astfel de consfătuiri.

Biblioteca din Stradoun, povestea bibliotecarul, a întreprins mai întâi o largă răspândire în toate satele învecinate a cărților care descriu metoda mulgătoarei sovietice. Apoi, cu sprijinul secției agricole raionale, biblioteca s-a interesat care este cea mai avansată cooperativă agricolă unică (G.A.C.) unde s-ar putea organiza o consfătuire despre această metodă. A fost indicată cooperativa agricolă din Rona.

Peste citva timp, bibliotecarii din Stradoun — cu sprijinul raionului, —

au trecut prin satele unde mai înainte au lăsat cărți legate de această problemă și după ce au stat de vorbă cu mulgătoarele, cu conducătorii de cooperative agricole, brigadierii și alți lucrători i-au invitat să ia parte la o consfătuire organizată la Rona.

Au venit acolo peste 40 de țărani muncitori. Colectiviștii din Rona le-au arătat cum procedează ei în alimentația rațională a vacilor de lapte, cum se face îngrijirea acestora, cum se mulg vacile cu aparate electrice și altele.

Cu învățămintele aflate în cărți și cu exemplul practic văzut la Rona, ceilalți colectiviști au pornit acasă, unde, într-un timp foarte scurt, au introdus schimbări radicale în sistemul de hrănire și îngrijire a vacilor. În multe părți s-au procurat aparate electrice de muls.

După 14 zile, cititorii care au luat parte la consfătuire s-au strîns, de data aceasta la Stradoun și au discutat din nou asupra metodei mulgătoarei Malinirova. S-a constatat că nu rămăsese nici o mulgătoare, nici un brigadier care să nu fi citit în amănunțime cărțile date de bibliotecă.

După un oarecare timp s-a constatat un avînt general în acest domeniu al producției. Trei sate s-au luat la întreprindere în creșterea și îngrijirea rațională a vitelor și n-a rămas cooperativă agricolă unde să nu fi pătruns cartea în care e descrisă noua metodă.

Aceasta însă n-a fost decît un început. Învățînd din consfătuirea de la

Stradoun, organele raionale, regionale și chiar ale Ministerului Culturii, au extins această metodă. Este suficient să amintim că pentru anul acesta este prevăzută organizarea a 4.000 asemenea consfătuiri asupra cărților agrotehnice și acest număr aproape că a și fost atins.

Metoda constăturilor cu cititorii s-a extins și asupra cărților de știință și de beletristică. În 1954, în diferite regiuni cehe s-au organizat 40.000 asemenea consfătuiri asupra cărților de proză, poezie, muzică, teatru, etc.

De mare interes pentru cititori se bucură trilogia președintelui Republicii, Antonin Zapotocky, *Satul de lemn* de Hecko, *Pornirea* de Rezac sau romanele scriitorilor sovietici Ostrovski, Ajaev, Babavski și alții.

Trebuie de asemenea spus că aceste consfătuiri sînt organizate mai întîi pe localități, apoi pe raioane și în sfîrșit la regiune se adună cei mai destoinici cititori.

★

În trecutul de luptă pentru libertate a poporului cehoslovac, scriitorii lui progresiști s-au înregimentat în rîndul conducătorilor maselor largi, luminîndu-le prin scrieri literare calea spre progres. Scriitori ca Bozena Němcová, Jan Neruda, Stanislav Kostka Neumann, Hvezdoslav și alții au luptat pentru o literatură cu adevărat populară.

Urmîndu-le exemplul luminos, scriitorii contemporani cehi și slovaci nu uită nici o clipă că ei scriu pentru masele largi muncitoare, pentru deservirea cerințelor lor culturale. Bibliotecile mari și mici din Cehoslovacia sînt instituții care prilejuiesc cele mai frecvente întâlniri ale scriitorilor cu cititorii lor.

La biblioteca orașului Praga serile

Sala de lectură a unei biblioteci din Karlovy-Vary

literare despre anumite cărți se bucură adesea de prezența autorilor lor. Artista națională Maria Majerova, autoarea romanului *Sirena*, Maria Pujmanova, recenta laureată din acest an a Premiului de Stat „Klement Gottwald”, Jiri Marek, și alții iau parte la discuții însușite cu cititorii din bibliotecă despre eroii creați de ei, despre planurile lor literare de viitor.

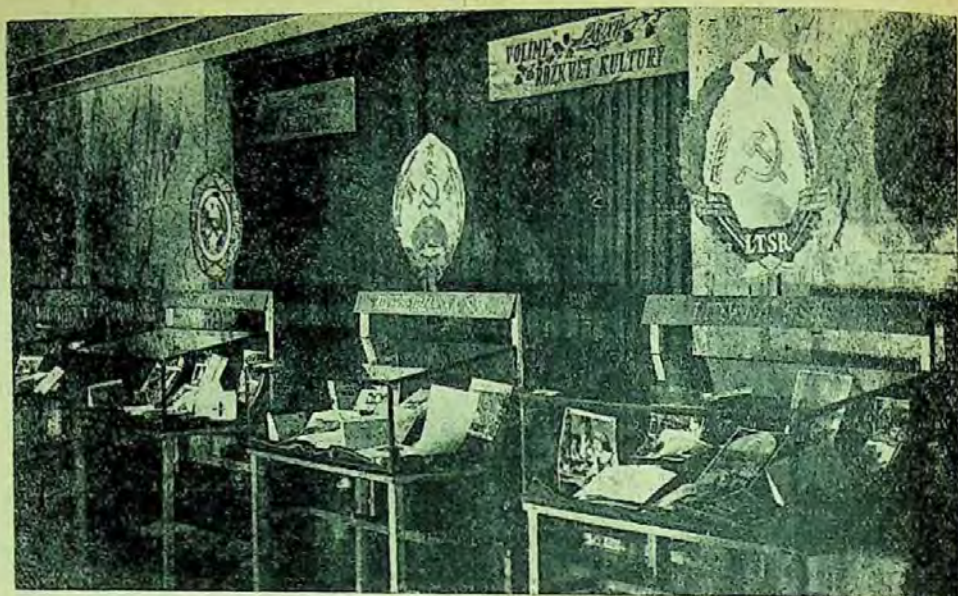
Cu prilejul unei vizite la Praga a lui Boris Polevoi, s-a organizat la Biblioteca orașului Praga prezentarea scrierilor lui, la care a participat și autorul.

Adesea, la serile literare vin și artiști de la teatrele din Praga, care citesc în mod artistic sau recită versuri din opera prezentată în fața spectatorilor.

★

...Într-o expoziție a muzeului raional din Tabov, care oglindește realizările din raion în cei 10 ani de la eliberare, sînt citeva panouri care arată creșterea rețelei bibliotecilor și a muncii de răspîndire a cărții. Pe unul din aceste panouri, se vede o fotografie: un avion, care e gata să se desprindă de pămînt; prin ferestrele lui mici se disting niste fețe buclate, vesele, de băieți și fete. Văzînd fotografia am stat și m-am întrebat ce legătură o fi avînd ea cu munca de răspîndire a cărții în raion. Mirarea mi-a fost împrăștiată de

Expoziție de cărți sovietice la biblioteca orașului Praga

unul din activiștii bibliotecii raionale care mi-a destăinuit legătura...

...In regiunea Ceske Budiovice s-a organizat o întrecere între cititorii copii. Întrecerea avea ca obiectiv cel mai mare număr de cărți răsbindite în rândul cititorilor, cel cel mare număr de cititori noi atrași la bibliotecă.

— Acești tineri din avion sînt cîștigătorii întrecerii. Drept răsplată ei au plecat într-o excursie pe calea aerului la Praga.

Dar nu numai aceasta este răsplata devotamentului copiilor pentru munca lor nobilă — a continuat să-mi explice bibliotecarul. Unii din ei sînt premiați cu cărți, caiete, stilouri și alte materiale folositoare...

Acesta a fost un fapt grăitor care m-a îndemnat apoi să mă interesez cu și mai multă atenție de activitatea bibliotecilor de copii. Și, mărturisesc sincer, am avut destule de văzut și de auzit. Nu-i nevoie să mergi numai la bibliotecile mari pentru a descoperi cîte ceva nou. Iată, bunăoară, bibliotecile satești din raionul Pisek organizează un fel de „excursii literare” în diferite localități și în felul acesta copiii pot vedea locurile unde s-au născut scriitorii, pictorii și alții dintre cei mai de seamă oameni de știință și cultură.

Aici sînt citite și discutate operele scriitorilor, făcîndu-se o legătură pilduitoare între viața și opera lor și evenimentele istorice din timpul respectiv.

Dacă cititorul acestui material ar fi avut prilejul să fie la Biblioteca orașului Praga într-una din serile lunii iulie, ar fi văzut un „carnaval pentru

copii” foarte interesant. În fapt nu era altceva decît prezentarea cărții *12 luni*, basm scris de Bojena Nemcova, urmat apoi de o petrecere veselă, tinerească, cu prilejul căreia copiii au venit îmbrăcați ca eroii lor preferați din carte.

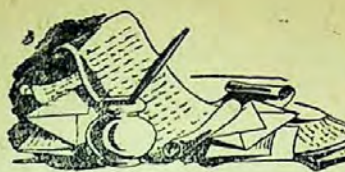
A doua seară, cititorul ar fi văzut cu totul altceva. La teatrul de păpuși și marionete, aparținînd bibliotecii, ar fi văzut admiră piesa Moș tipograful scrisă de directorul adjunct al bibliotecii, tov. Matek și în care se descrie procesul tipăririi unei cărți.

Discuțiile la biblioteca regională din Karlovy-Vary asupra eroilor preferați sau diminețile de basm pentru copii despre care mi-a povestit bibliotecara din comuna Modra, regiunea Bratislava, sînt tot atîtea dovezi grăitoare a grijii și atenției care se acordă cititorilor copii în Republica Cehoslovacă.

La capătul celor citeva săptămîni, în care timp am fost oaspetele entuziaștilor activiști culturali din țara prietenă, stau și mă gîndesc cărui motiv se datorese succesele obținute de bibliotecile din Republica Cehoslovacă. Imi vin în minte cuvintele unui bibliotecar de la Biblioteca orașului Praga, care spunea:

— „Noi bibliotecarii trebuie să fim slujitorii credincioși ai poporului, să muncim cu abnegație pentru a reda poporului ceea ce i-a răpit vechiul regim de aspirare națională și socială”.

Am înțeles atunci mai bine sensul adevărat al devotamentului activiștilor de la bibliotecile din Republica Cehoslovacă.

DIN CORESPONDENTELE *noastre*

În scopul unei largi răspîndiri a cărții

Practica a dovedit că unul din mijloacele eficace de răspîndire a cărții în mijlocul populației este crearea unui număr cît mai mare de biblioteci de casă la orașe și biblioteci mobile la sate.

Pe acest temei, biblioteca raională „Maxim Gorki” din Sighișoara și-a propus înființarea a 4 biblioteci de casă în cele mai depărtate cartiere ale orașului și trimiterea unui număr de 26 biblioteci mobile la sate.

Cu ajutorul comitetului raional P. M. R., a secției de femei și a comitetului orașenesc P. M. R. am reușit să deschidem primele două biblioteci de casă: una în cartierul Ulița Săeșului, condusă de tov. Turcu Victoria, iar a doua în cartierul Cornești, condusă de tov. Vranău Olimpia. Celor două tovarășe li s-a dat pentru început un număr de 30—50 cărți, număr care a fost mărit treptat, treptat, în funcție de numărul cititorilor înscrși și de cerințele lor. Pentru popularizarea bibliotecilor de casă, colectivul bibliotecii raionale a difuzat afișe care anunțau deschiderea lor, adresa exactă și orele lor de funcționare. Același lucru s-a făcut și prin stația de radioamplificare.

În afară de muncii de împrumut, colectivul bibliotecii raionale a organizat la bibliotecile de casă și diferite acțiuni

de masă pentru popularizarea cărții, care s-au bucurat de o largă participare a cetățenilor din cartier. Astfel, la biblioteca de casă din cartierul Cornești s-a ținut în prezența a 22 de cetățeni, recenzia romanului *Piine Albă* de Dumitru Mircea.

Înființarea bibliotecilor de casă și-a arătat roadele. Numai în prima săptămîină de activitate, ele au reușit să înscrie fiecare cite 25 de cititori. În momentul de față colectivul bibliotecii raionale se străduiește să treacă la înființarea celorlalte două biblioteci de casă pe care și le-a propus.

În alegerea cărților pentru cele 25 biblioteci mobile trimise în comunele și satele raionului nostru, noi ne-am orientat în primul rînd după specificul fiecărei comune și după nevoile de cărți indicate de bibliotecile respective pe care le-am stabilit prin deplasări prealabile în aceste comune.

Schimbul cărților la aceste biblioteci mobile se face din trei în trei luni, iar îndrumarea și controlul desfășurării activității lor se face permanent de către șeful bibliotecii raionale.

Dînd toată atenția bunei organizări a bibliotecilor de casă și mobile, sîntem siguri că vom obține succese din ce în ce mai mari în munca de răspîndire a cărții în masele largi.

TRAIAN MURZEA
bibliotecar șef la biblioteca
raională Sighișoara

Aspecte din activitatea bibliotecilor din sectorul forestier, din regiunea Suceava

In regiunea Suceava, una din regiunile țării noastre bogată în păduri, își desfășoară activitatea un mare număr de biblioteci sindicale forestiere. Unele din acestea reușesc în mare parte să ducă la bun sfârșit sarcinile ce le revin.

Printre acestea se află și biblioteca I.F.E.T.-Fălticeni. Aici, bibliotecarul Pahoță Gheorghe, împreună cu colectivul său voluntar de muncă se străduiește să satisfacă cerințele culturale ale muncitorilor, organizând biblioteci mobile la toate locurile de muncă. Aducerea cărții la locul de muncă, acolo unde se hotărăște realizarea sarcinilor de plan, a contribuit la atragerea spre carte a peste 150 de cititori, recrutați din rândurile muncitorilor de pădure, care altă dată nu aveau posibilitatea să citească. Mulți din ei, cum sînt de pildă, tov. Ciotu Mihai, ajutor de manipulant și Vodă Ștefan, manipulant la sectorul Buda-Slătioara, parchetul Brusturășu, pe lângă că citesc cu regularitate cărți legate de profesiunea lor, au devenit agitatori activi care sprijină munca de răspîndire a cărții în mijlocul tovarășilor lor de muncă.

Tov. Pahoță Gheorghe ar fi putut obține rezultate și mai bune dacă ar fi dus în mod mai susținut munca pentru popularizarea cărții, organizînd cu ajutorul funcționarilor și tehnicienilor care își petrec majoritatea timpului printre muncitorii de pădure, recenzii, seri de întrebări și răspunsuri ș. a.

O muncă pozitivă desfășoară și tov. Chirilă Tinca de la biblioteca Combinatului Forestier Fălticeni. Tov. Chirilă folosește nenumărate mijloace (stația de radioamplificare, gazeta de perete, afișe) pentru popularizarea bibliotecii, ținînd în același scop și o strînsă legătură cu delegații culturali din grupele sindicale. Larga popularizare a bibliotecii și acțiunile ce le organizează se reflectă în atragerea unui număr mare de cititori la bibliotecă.

O bună activitate se remarcă la această bibliotecă și cu privire la răspîndirea cărților în rîndul tineretului. Cu ocazia începerii concursului permanent „Iubiți cartea”, bibliotecara a organizat la colțul roșu o expoziție cu cărțile indicate în bibliografia obliga-

torie. Așezată la un loc vizibil expoziția a atras atenția multor tineri care și-au manifestat apoi dorința de a se înscrie la concurs.

Asemenea celor două biblioteci amintite, sînt și bibliotecile U. I. L. Falcău condusă de tov. Olaru Maria și I.F.E.T.-Vatra Dornei, a cărei responsabilă este tov. Andropovici Lucreția. Aceste biblioteci sînt frecventate de un număr ridicat de cititori.

Cu totul alta este activitatea bibliotecii clubului muncitorilor U. I. L. și I.F.E.T.-Frasin. Deși bibliotecara, Caraciuc Maria, are o experiență de doi ani în munca cu cartea și deși a urmat cursul de pregătire organizat de Comitetul central al sindicatului nostru și a fost ajutată permanent de către activul comitetului sindical regional forestier, cit și de către activul comitetului nostru central, totuși ea duce o muncă cu totul nesatisfăcătoare. Tovarășa Caraciuc nu s-a străduit de loc să organizeze acțiuni de masă pentru popularizarea cărților. Puținele deplasări pe care le-a făcut la exploațările de pădure, tov. Caraciuc le-a întreprins ca o simpă excursiunistă, fără să se intereseze de condițiile organizării cititului printre muncitori. Pe această tovarășă nici n-a interesat-o faptul că la sectorul Voreneț din cadrul I. F. E. T. Frasin, biblioteca mobilă ajunsese să fie transformată în dulap de alimente și medicamente.

Vinovați de aceste lipsuri se fac și ambii președinți ai comitetelor de întreprindere U. I. L. și I. F. E. T. Frasin, respectiv Rusu Ion și Dobrin care s-au dezinteresat complet de activitatea bibliotecii.

Învățînd din experiența bibliotecilor bune și luînd în considerare lipsurile ce mai frînează răspîndirea cărții în mijlocul muncitorilor din păduri, bibliotecarii din acest sector trebuie să muncească în așa fel încît cartea să devină un ajutor și prieten pentru fiecare muncitor.

ION LUPAȘCU

Instructor al Comitetului Central
al Sindicatului Muncitorilor din
Industria Lemnului, Hirtlel
și Celulozei

Știri din lumea cărților și bibliotecilor

În urma unei hotărâri luate de Consiliul Mondial al Păcii, centenarul morții marelui poet național polonez Adam Mickiewicz (26 noiembrie 1955) va fi comemorat în lumea întreagă. U.N.E.S.C.O. a luat hotărârea să publice un studiu în trei limbi asupra vieții și operei marelui poet.

În Polonia, memoria scriitorului este cinstită prin denumirea anului 1955, Anul Mickiewicz.

În Franța s-a constituit un comitet pentru comemorarea centenarului Mickiewicz, din care fac parte o seamă de personalități ale vieții culturale și politice, printre care: Paul Boncour, L. Aragon, Jean Cocteau, Antoine Bourdelle, Frédéric Joliot-Curie, George Sadoul.

Sub egida U.N.E.S.C.O. au fost turnate mai multe filme care arată rolul cărților și al bibliotecilor.

Cărți pentru toți este titlul unui film care atrage atenția asupra contribuției pe care bibliotecile publice o pot aduce în educația maseilor, arătând cum rezolvă această problemă biblioteca publică din Delhi.

Cartea și Spre descoperirea cărții se numesc două filme produse de Svensk Filmdistri din Stockholm cu concursul U.N.E.S.C.O.

Primul film zugrăvește etapele tipăririi unei cărți, pornind din momentul în care ea începe să fie scrisă

de autor, până când ajunge sub ochii cititorului. Cel de-al doilea film este rezultatul unui studiu asupra rolului bibliotecilor în educația maturilor organizat de către U.N.E.S.C.O. la Malmoe (Suedia).

Palatul Unional al Cărții din Uniunea Sovietică a publicat o culegere intitulată *Tirajul cărților în U.R.S.S.*

Din 1917 până în 1954 au fost editate în U.R.S.S. 1.210.000 titluri în 12 limbi într-un tiraj de peste 17.153.000.000 exemplare.

Tirajul global al cărților publicate numai în cursul anului 1954 a fost de 11 ori mai mare decât tirajul din 1913 și mai mult ca dublu decât cel din 1946.

Operele lui Marx, Engels, Lenin și Stalin au fost editate în 18.466 ediții, într-un tiraj de 1.063.013.000 exemplare, în 101 limbi.

Din 1928 până în 1954, au fost editate în limbile popoarelor U.R.S.S. în afară de cea rusă, 278.000 titluri, într-un tiraj de aproape 3 miliarde exemplare.

În ceea ce privește literatura științifică, din 1918 până în 1954 s-au publicat operele lui Belinski, Herzen, Dobroliubov și Cernișevski, într-un tiraj de 12.056.000 exemplare în 21 de limbi. În cursul aceleiași perioade operele lui Aristot, Democrit,

Bacon, Voltaire, Helvetius, Hegel, Holbach, Descartes, Spinoza, Diderot, Feuerbach, au fost editate în 1.517.000 exemplare.

În ceea ce privește beletristica, s-au editat din 1918 până în 1954, operele a 1675 autori străini, într-un tiraj de peste 296.000.000 exemplare.

Tot din 1918 până în 1954, cărțile pentru copii au fost tipărite în 1.315.881.000 exemplare.

Biblioteca publică „Saltikov-Șcedrin” din Lenin-grad păstrează în secțiunea cărților rare, biblioteca personală a lui Voltaire. Ea a fost cumpărată în decembrie 1779 de împărăteasa Caterina a II-a a Rusiei, de la doamna Denis, nepoata și moștenitoarea marelui filozof francez.

Biblioteca conține un mare număr de lucrări inedite și scrisori ale lui Voltaire, care nu au fost niciodată publicate.

Printre manuscrise se află *Memorii pentru a servi vieții domnului Voltaire, scrise de el însuși*, unele ciorne din operele sale, precum și multe opere celebre ale lui Voltaire, recopiate de secretarul său.

Cultura creată de poporul chinez în cursul istoriei sale milenare, este extrem de bogată. În prezent, potrivit nevoilor maselor largi de cititori precum și în urma lucrărilor de cercetări științifice, se reeditază un mare număr de valoroase cărți clasice vechi.

Astfel, în cursul anului 1954 au fost reeditate și pregătite pentru tipar peste o sută de asemenea cărți. Operele de literatură clasică se reeditază într-un tiraj mediu de 130.000 exemplare. Tirajul unora dintre cărți ajunge până la 230.000 de exemplare.

Începând cu anul 1955, munca pentru reeditarea cărților clasice vechi se duce și mai planificat.

În prezent peste 700 de opere celebre vechi și rare reeditate, conținând material informativ prețios, sînt incluse în planurile editurilor. Din aceste cărți fac parte: culegerea de observații și comentarii referitoare la opera lui Tui luan *Po-zia principatului Giu*, culegere scrisă de Cui Si (1130—1200) și tipărită fotolitografic de pe un exemplar editat cu peste 700 de ani în urmă; culegerea nuvelor lui Pu Sun-lin (1640—1715) intitulată *Povestiri despre oameni neobișnuți*; cartea *Comentarii asupra romanului Suihu* care conține cercetări despre autorul romanului *Și Nai-an* și comentarii în legătură cu romanul.

O deosebită atenție s-a acordat și reeditării operelor realiste clasice chineze ca *Țărmurile apelor*, roman de *Și Nai-an*, în care sînt zugrăvite revoltele țărănești de la sfîrșitul dinastiei luan (1279—1368); romanul *Hunloumîn* (Visurile tinereții sau Visurile din pavilionul roșu) de Tao Sue-șin care descrie tabloul decăderii economice și al degenerării morale a aristocrației feudale; romanul *Julin Vaiși* (Istoria neoficială a confucionistilor) de U Ţzin-tzi.

Toate aceste opere științifice și literare au devenit pentru cercurile științifice din China obiect de studiu și cercetări. Hotărîrea cu privire la reeditarea lor a fost întîmpinată cu entuziasm de masele largi ale cititorilor.

La începutul acestui an o culegere de poeme de Paul Eluard, traduse de Lo Ta Kang, profesor la Universitatea din Pekin, a fost publicată în China. În trei luni, cele 10.000 exemplare ale primului tiraj s-au epuizat. În momentul de față s-a luat hotărîrea de a reedita aceste poeme.

În cursul ultimilor 10 ani, Biblioteca Națională din Tirana a întreprins lucrări pentru stabilirea unei bibliografii naționale generale a Albaniei. Lucrările publicate în Albania sau relativ în această țară, aflate în păstrarea Bibliotecii Naționale, reprezintă 25.000 de volume. Un fișier al lucrărilor apărute înainte de anul 1939, a fost preparat de către dferitele secții ale Institutului de Științe. Secția de limbă și literatură a elaborat bibliografia folclorului albanez (1225 titluri) și bibliografia literaturii albaneze publicată între 1550—1850.

Prima parte a bibliografiei cărții albaneze (cuprinzînd lucrări apărute după anul 1944) a fost publicată recent în revista *Bet e re* (Lumea nouă). Editura Naim Frasherî a tipărit pe de altă parte un catalog

al publicațiilor dintre anii 1949—1951. După 1953 activitatea bibliografică a fost centralizată la Biblioteca Națională ale cărei principale lucrări se poartă pe punctele următoare: stabilirea bibliografiei naționale albaneze, stabilirea unei bibliografii a lucrărilor relative la această țară și despuierea jurnalelor și periodicelor în vederea relevării articolelor celor mai importante apărute după 1944.

În ultima vreme au apărut în Republica Cehoslovacă numeroase volume noi din literatura clasică cehă. Printre acestea se află cele două volume de piese de teatru ale clasicului dramei ceh, Alois Jirasek. Primul volum *Trilogia husită* cuprinde trei piese eroice, iar volumul al doilea cuprinde trei lucrări dramatice cu subiecte luate din viața țaranilor.

Au apărut, de asemenea, și două volume din operele scriitoarei clasice cehă Karolina Svetla. Cele două volume care fac parte din ciclul *Romanele de la Jested* cuprind *Romanul sătesc* și *Crucea de la pirtiu*. Culegerea de poezii a marelui poet național Svato-pluk Cech *Cinteccele robului*, au apărut într-o ediție pentru bibliofili.

Dintre scrierile autorilor cehoslovaci, a apărut a zecea ediție a volumului de reportaje a lui Julius Fucik *În țara unde miine înseamnă ieri*, pe care Fucik le-a scris în Uniunea Sovietică, în 1930.

De curind a apărut în Republica Democrată Germană romanul *Roheisen* (Fier brut) al scriitorului Hans Marchwiza, laureat al Premiului de Stat. Romanul descrie construcția combinatului siderurgic „I. V. Stalin”. Volumul a fost expus pentru prima oară la Stalinstadt, în cadrul unei expoziții de cărți.

Vestita fabrică de porțelan Meissen a sărbătorit anul acesta 245 ani de la înființarea ei. La festivitatea care a avut loc cu acest prilej, vizitatorii au putut admira cărțile prețioase despre renumita pictură a florilor de Meissen, în care s-au evidențiat pictori celebri din cele mai vechi epoci, cărți aflate în frumoasa bibliotecă a clubului întreprinderii.

În anul 1955 a luat ființă pe lângă Biblioteca Națională din Varșovia un Institut al Cărții și Cititului care coordonează activitatea metodică și de școlarizare a bibliotecarilor de la bibliotecile voievodale și conduce activitatea de cercetări științifice în domeniul muncii de bibliotecă.

Statutul Institutului prevede un serviciu de biblioteconomie, un serviciu metodic de instruire, un serviciu de organizare și popularizare a cititului și un serviciu de școlarizare a cadrelor de bibliotecari.

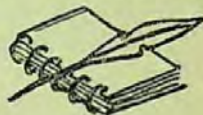
Numeroase întreprinderi productive, laboratoare centrale, instituții științifice și majoritatea institutelor superioare de învățămînt din Republica Populară Polonă, sînt abonate și primesc în mod regulat fișele Institutului Central de Documentare Tehnică și Științifică din Varșovia, care cuprind informații despre articole, cărți, patente, lucrări sau discuții științifice și literare, materiale pentru examene de stat etc.

Institutul trimite la cerea abonaților săi „Liste tematiche de documentare” cuprinzînd evidența celor mai valoroase materiale pe tema cerută în care sînt date pe rubrici informații bibliografice și rezumatele publicațiilor recomandate, iar în unele cazuri, trimite fotocopii sau microfilmele publicațiilor căutate.

Institutul Lexicografic Iugoslav din Zagreb creat în anul 1950, a alcătuit mai mult de un milion de fișe care sînt actualmente folosite pentru pregătirea următoarelor enciclopedii, ale căror prime volume sînt în curs de apariție: *Enciklopedija jugoslavije*, enciclopedie generală în 8 volume, consacrată teritoriului și populației din Iugoslavia, sub direcția lui Miroslav Krleža; *Opća enciklopedija*, enciclopedie generală, în 6 volume; *Pomorska enciklopedija*, enciclopedia marină, în 7 volume, al cărui prim volum a și apărut (700 p. ilustrații, planșe în culori, hărți, 21x29 cm.); *Encyclopedija likovnik umjetnosti*, enciclopedia artelor, în 4 volume; *Muzicka enciklopedija*, enciclopedia muzicii, în 2 volume; *Medicinska enciklopedija*, enciclopedia medicală, în 6 volume; *Sumarska enciklopedija*, enciclopedia silvicolă, în 2 volume. Alte enciclopedii speciale sînt în pregătire. Sub titlul *Bibliografija cl-*

naka, rasprava i književnih priloga, Institutul prepară de asemenea o bibliografie retrospectivă a articolelor apărute în publicațiile periodice, dări de seamă și suplimente de lucrări. Această bibliografie va îngloba principalele producții ale presei periodice slave, din sud pînă în anul 1945 și va cuprinde mai multe volume.

În octombrie 1954 Asociația Bibliotecarilor din Bengal a deschis la Biblioteca publică B.R. Sen de Malda, Bengal (India) un centru destinat formării de cadre pentru bibliotecile publice. Deschiderea acestui centru va favoriza considerabil studiul biblioteconomiei în Bengal, unde singurele cursuri destinate acestei discipline erau organizate pînă în prezent la Calcutta. Acest centru este primul dintr-o serie pe care Asociația le va deschide în diverse districte.

Acum 25 de ani a fost înființată biblioteca Ramakrishna din insula Fiji (Oceanul Pacific), care are o frumoasă activitate, deservind pe cititorii ei cu cărți, periodice, etc.

Ea își îmbogățește fondul de cărți prin donațiile făcute de cititori.

Ramakrishna este o bibliotecă publică. Ea are un aparat de filmat pentru filme instructive. Pentru o mai mare difuzare a cărții, a organizat două biblioteci mobile la spitalele din colonie.

PROBLEMELE MUNCHII ȘI ALE SINDICATELOR

— Marca fabricii noastre. București. Editura Consiliului Central al Sindicatelor, 1952, 80 pag., lei 1,25.

Broșura prezintă o culegere de articole scrise de diferiți conducători de întreprinderi industriale din Moscova care înfățișează aspecte din lupta colectivelor respective pentru realizarea unor produse de primă calitate. Astfel, N. Pavlov, directorul combinatului de țesături de lână pieptănată „Krasnoholmski” arată cum salariații acestei întreprinderi studind cerințele consumatorilor au ajuns să se preocupe de realizarea unei producții de calitate bună. P. Cernova, inginer șef al fabricii nr. 16 „Krasnâia șveia” se ocupă de asemenea de căile care duc la satisfacerea cerințelor ridicate de consumatori. Directorul fabricii de articole de piele, P. Alexandrov, împărtășește experiența întreprinderii sale care a perfecționat procesul tehnologic de fabricație, ajungând la o producție zilnică de peste 40.000 articole de piele.

Ultimul articol scris de K. Sokolov, directorul fabricii de încălțăminte „Kapranov” descrie cum a ajuns fabrica lui să mărească în mod sistematic producția de încălțăminte pentru copii, îmbunătățind simțitor și calitatea.

Citirea broșurii va fi de un real folos muncitorilor și tehnicienilor care activează în sectoarele industriale de țesături, confecțiuni de lăcărie, articole de marochinărie și încălțăminte în lupta lor pentru obținerea unor produse de calitate.

ȘTIINȚE NATURALE

LEȘKOVȚEV V. A.: *Energia atomică*. București, Editura Cartea Rusă (Colecția „Știința pentru toți”), 1955, 102 pag., lei 1,15.

Prin lectura broșurii, cititorul e pus în curent cu ultimele descoperiri în domeniul obținerii energiei atomice și a felului cum poate fi folosită aceasta. Înainte de a intra în tratarea temei, autorul ex-

placă ce sînt atomii și nucleele atomice, cum se produc reacțiile chimice și energia legată de ele, și dă citeva lămuriri despre separarea izotopilor și folosirea apei grele în procesul de producție a energiei atomice. În legătură cu transformările nucleare sînt prezentate condițiile în care se produc atomii radioactivi și dezintegrările radioactive și se descrie modul cum se realizează degajarea de energie atomică în reacții nucleare obișnuite. Un alt capitol tratează despre ultimele procedee în obținerea energiei atomice. Cititorul este inițiat în tehnica exploziei atomice, arătîndu-i-se apoi avantajele folosirii reactorilor sau pilelor atomice, în scopuri pașnice. Ultimul capitol este închinat acestei probleme. Autorul descrie schema unei centrale electrice atomice și economiile enorme ce se realizează prin astfel de centrale în rezervele de cărbune și petrol, care devin libere pentru alte prelucrări industriale. De asemenea, autorul înregistrează o seamă de aplicații ale energiei atomice la transporturi. Foarte interesante sînt amănunțile cu privire la aplicațiile atomilor marcați în diferite domenii de activitate.

AGRICULTURA

TRESTIENI, AL.: *O experiență rodnică*. (Din succesele obținute de colectivității din Lenauehim în cultura porumbului), București, Editura de Stat pentru literatură politică, 48 pag., lei 0,25.

Lucrarea lui Al. Trestieni descrie cum au muncit colectivității din Lenauehim pentru sporirea producției de porumb la hectar în cursul anului trecut, metodele folosite în acest scop, rezultatele obținute și proiectele lor de viitor pentru dobîndirea unor recolte tot mai mari de porumb.

Cunoscînd îndeaproape, prin ajutorul învățămîntului agro-zootehnic tot mai multe cuceriri ale științei, colectivității s-au hotărît încă din iarna anului 1953-1954 să treacă la însămînțarea porumbului în cuiburi așezate în patrat. Și capitolul *Semănatul în patrat* descrie în amănunțime munca neprecupețită a colecti-

viștilor pentru însămintarea în cuiburi asezate în patrat a porumbului, precum și lucrările pentru buna întreținere a culturilor de porumb. În același timp colectiviștii au început să folosească ca experimentare pe cele șapte hectare ale „casei laborator” sămînța hibridă de porumb.

Rezultatele deosebit de bune obținute au arătat clar superioritatea covârșitoare pe care o are aplicarea unor metode avansate față de vechile metode. Dezvoltarea culturilor de porumb a avut o influență hotărîtoare asupra sectorului zootehnic care a căpătat o dezvoltare impresionantă. Toate aceste realizări s-au răsfrînt asupra veniturilor în produse și bani ce au revenit fiecărui colectivist pentru ziua de muncă prestată. Conduși și îndrumați permanent de organizația de bază, colectiviiștii se pregătesc să aplice noi metode avansate, menite a smulge pămîntului roade tot mai bogate. În „casa laborator” se studiază acum experiența lui M. Ozernii privitoare la selecționarea porumbului de semănat direct din lan. Intre timp pe o suprafață de 50 ha. — 20 ha. cînepă și 30 ha. porumb — a început lucrarea pămîntului după noua metodă inițiată de colhoznicul Trofin Maljev.

LITERATURA

ARGHEZI, TUDOR : *Pagini din trecut*. București. Editura de Stat pentru literatură și artă, 1955. 480 pag., lei 6,80.

Volumul *Pagini din trecut* cuprinde o culegere de articole, pamflete, schițe și poeme în proză, apărute în diverse publicații între anii 1911-1943, precum și citela reproducere din volumele *Poarta Neagră* și *Tablete din Țara de Kutu* tipărite în 1930 și 1931. Ca într-o frescă totcuprinzătoare retrăiesc sub ochii cititorilor cele mai caracteristice momente și aspecte ale societății rominești din timpul burghezo-moșierimii noastre, cu instituțiile, tipurile și moravurile pe care și-a fundat orînduirea ei nedreaptă. Mînuind satira la un mare nivel artistic, Tudor Argezi aruncă sub reflectorul criticii sale și demască demagogia și necinstea lumii politice, în cap cu membrii familiei regale. El se ridică cu vehemență împotriva bestialităților din armată înălțate la rangul de metode disciplinare și persiflează fără cruțare ipocrizia și lăcomia unor anumiți conducători ai treburilor bisericesti, falsa politică culturală a guvernelor, dezinteresarea lor față de școală și disprețul arătat creatorilor de valori artistice.

Un loc aparte în pamfletele lui Tudor Argezi este rezervat persoanelor care reprezintă stîlpul de susținere a regi-

mului, începînd cu afaceriștii care mișună în parlament, pe culoarele ministerelor, pe sălile universităților, în palatul de justiție. Alături de această lume josnică, coruptă și necinstită, întîlnim oameni simpli și necăjiți, oameni care suferă împilarea și nedreptățile regimului, soldați și invalizi condamnați pe nedrept, muncitori care făuresc frumusețile și bucuriile omenirii, meseriași și mici negustori ambulănți, toți aceștia înfățișînd, ca un revers al cronice, masele poporului în așteptarea unor zile mai bune.

BENIUC, MIHAI : *Ură personală*. București. Editura de Stat pentru literatură și artă, 1955. (Colecția „Luceafărul”), 116 pag., lei 1,50.

Hada lui Virnav prima nuvelă cu care se deschide culegerea de față, amintește lupta grea pentru pămînt a țărănimii muncitoare din țara noastră pînă în anii eliberării. Gura de pămînt a lui Virnav — raiul, cum îi spuneau sătenii — este încofîtată primăvara și toamna de puhoaiete ce se scurg de la munte, și omul a luptat pînă la bătrînețe să-și apere pămîntul de furia apelor, plătînd cu viața această pasiune. Abia în anii de democrație populară, visul lui Virnav devine realitate și pămîntul care altădată se surpa sub mușcătura torentelor, devine acum teren fertil, îmbrăcat ca o adevărată grădină de rai. Nuvela este caracteristică și pentru felul cum înfățișează aspecte ale luptei de clasă la sate după 23 August. În *Ură personală* întîlnim tipul dușmanului de clasă, care în anii dictaturii reacționare și-a mînjit minile cu sîngele poporului și acum se jeluiește cu naivitate că este victima „urei personale”.

Tot din lumea satelor este și schița *Exploatatorul*. Este vorba de un fost argat, improprietărit după război și trecut apoi în rîndul chiaburilor prin bunul plac al președintelui comitetului provizoriu. Fostul argat nu se dă bătut în fața acestei samavolnicii și luptînd cu îndrîjire, ajunge pînă la Comitetul Central al partidului, care-i face dreptate și lichidează atotputernicia chiaburilor strecurăți în posturi de răspundere.

Colegi de bancă și *Fum* oglindesc figuri din mediul orășenesc. În prima schiță autorul evoacă grelele condiții în care altădată copiii oamenilor săraci s-au putut împărtași din binefacerile școlii, iar în cea de a doua apar lăcomia și venalitatea unor dușmani ai actualei orînduiri de stat. Eroul este un fost avocat scos din barou pentru atitudine dușmănoasă. Sub pretextul că actualul regim i-a luat orice posibilitate de existență se

pretează la acte de josnicie, iar atunci când i se oferă posibilitatea de a munci în mod onorabil preferă să se facă nevăzut.

Ultima povestire *Un prizonier mort* este o imagine a războiului trecut când poporul maghiar ca și poporul nostru au fost mînate să lupte pentru cauze care nu erau ale lor.

Cele șase nuvele ale lui Mîai Beniuc constituie documente puternice ale mărețelor transformări pe care poporul muncitor din țara noastră a început să le trăiască în anii pîterii populare.

Din povestirile scriitorilor sovietici. București. Editura Cartea Rusă. vol. I, 1954, 704 pag., lei 18,10; vol. II, 1955, 672 pag., lei 16,45.

Editura Cartea Rusă a tipărit în traducere romînească — la scurt interval unul după altul — primele două volume din cele trei cite au apărut pînă acum în Uniunea Sovietică — din seria intitulată *Din povestirile scriitorilor sovietici*. Aceste volume înmănușează cele mai bune realizări ale genului, apărute în Uniunea Sovietică în decursul ultimelor trei decenii, în frunte cu citeva povestiri ale marelui titan al literaturii sovietice Maxim Gorki. Povestirile cuprinse în aceste volume au o tematică foarte variată: lupta din trecut a poporului rus împotriva regimului țarist, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, războiul civil, Marele Război pentru Apărarea Patriei, lupta pentru construirea unei vieți noi, îmbelsugate și fericite, transformarea socialistă a agriculturii — într-un cuvînt sînt reprezentate toate temele mari care au inspirat pe scriitorii în pas cu viața, în ultimii treizeci de ani.

Primul volum se deschide cu *Cintec despre vestitorul furtunii și Cintecul șoimului* de Maxim Gorki, în care freamătă îndemnul avîntat al marelui scriitor la luptă pe baricadele revoluției, pentru făurirea unei vieți noi. În alte citeva povestiri, printre care *Povestiri despre eroi*, Gorki înfățișează aspecte ale realității sovietice dintre anii 1930—1936. Episoade emoționante din timpul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și al războiului civil, cuprind povestirile *Cum a pierit regimentul din Kronstadt* de V. Vișnevski și *Internaționala* de V. Avdeev. Un tablou al vieții satului sovietic în perioada transformării socialiste a agriculturii ne dă scriitorul S. Babaevski în povestirea *Căraușii*. Povestirea *Viața* de Vasili Grossmann, este inspirată de patriotismul și lupta pentru libertate, împotriva cotropitorilor fasciști, a muncitorilor din Donbas. Volumul mai cuprinde povestiri și schițe de B. Gorbatov, Ar-

kadi Gaidar, Alexander Bek, Vladimir Bill-Beloțerkovski și alții.

Volumul al II-lea al culegerii cuprinde mai ales povestiri inspirate de Marele Război pentru Apărarea Patriei, de eroismul legendar al oamenilor sovietici, care fie pe front cu arma în mînă, fie în interior, au dat dovada celui mai înalt patriotism, neprecupețindu-și viața pentru a zdrobi pe dușman. Asemenea episoade cuprind povestirile: *Patru primăveri* de Nina Emeliana, care redă aspecte ale vieții din Moscova în anii războiului, *Curățenie generală* de Vera Inber, în care apare dragostea de frumos, patriotismul și speranța în victorie a copiilor din Lenin-gradul asediat de hitleriști. Un impresionant tablou al trecerii de la viața de război la viața de pace cuprinde povestirea *Astă vară* de Vadim Lukașevici. Volumul mai cuprinde povestiri și schițe semnate de Valentin Kataev, Anna Karavaeva, Vadim Kojevnikov, Galina Nikolaeva, Boris Lavrenev, Lev Kassil, Veniamin Kaverin și alții.

Cele două volume *Din povestirile scriitorilor sovietici*, pun la îndemina cititorilor din țara noastră un bogat material antologic, o adevărată oglindă a marelui literaturii sovietice din ultimele trei decenii.

LENCI, LEONID : Oaspeți dragi. București. Editura Cartea Rusă, 1955, 142 pag. lei 2,15.

Culegerea de schițe a scriitorului Leonid Lenci este o oglindire realistă cu ajutorul criticii satirice a unor tipuri și moravuri învechite, și a luptei ascuțite pe care societatea sovietică o duce împotriva lor. Fie că-și alege ca erou un activist înfumat și superficial ca Borovkov care bate ferenul cu repeziunea unui fulger, pornit să „prelucreze” și „să bage oamenilor mințile în cap” deși el însuși are nevoie de aceasta (*Prelucreare*), fie că și schițează trăsăturile ridicole ale unui avocat care se prăpădește cu firea pentru tot ce e străin (*În drum spre gară*) sau, în fine, pe un slujbaș slugarnic care se prăbușește odată cu șeful pe lingă care se gudură, el însuși un om de nimic (*Din punct de vedere al realismului*) autorul ne înfățișează în același timp contrastul acestei lumi înăpoiate, elemente pozitive, oameni cinști, cu bun simț și adevărați patrioți care luptă cu hotărîre împotriva a tot ce e vechi și dăunător.

De cele mai multe ori humorul și verva scriitorului sînt folosite în prezentarea omului nou sovietic, a preocupărilor sale, a felului său de a munci și de a gîndi, a reacțiilor sănătoase pe care le are în fața diferitelor fenomene ale vieții. Din

această categorie fac parte studentul Mitea din *Cofofana*, grănicerul din *Au făcut cunoștință*, poetul Lebedkin din *O vinătoare izbulită*, unchiul Jura și nepotul său din *Din motive tehnice*, ostașii Petea Nocikin și Leonea Potapov din *Primul ordin*, cei trei șoferi din *Intilnire fericită* și alții.

Din schițele lui Lenci cititorii învață să identifice și să demaște pe cei ce încearcă încă să frineze efortul general de progres, învață totodată să adopte atitudinea cea mai justă față de acești strigoi ai trecutului.

MAREK, JIRI: *Turnul Babel*. București, Editura de Stat pentru literatură și artă, 1955 (Colecția Meridiane) 152 pag., lei 1.50.

Volușorul este precedat de un cuvânt înainte semnat de academicianul Zaharia Stancu în care este prezentat Jiri Marek, unul din cei mai buni scriitori ai Cehoslovaciei de astăzi. Nuvelele și schițele întrunite în această culegere sînt tablouri vii din viața nouă a poporului cehoslovac, închinată luptei și muncii pentru construirea socialismului. În nuela *Casa cea veche* scriitorul povestește episodul transformării conștiinței unui bătrîn zidar care reușind să se smulgă din mrejele trecutului, ajunge pînă la urmă șeful unei echipe de tineret și a jutat de aceștia începe să înțeleagă valoarea lucrurilor noi, sensul mărețelor realizări ce se înfăptuiesc și cu contribuția lui.

Eroi asemănători, plini de dragoste și devotament pentru munca lor, privind viața cu optimism și încredere, întilnim și în celelalte nuvele ca, de pildă, în *Turnul Babel*. Autorul descrie aici minunatul exemplu al unei echipe în care muncesc laolaltă muncitori de naționalități diferite. Fiecare vorbește altă limbă și totuși oamenii înfrățiți de același gînd înălțător al muncii pașnice se înțeleg de minune. La fel de conștient și hotărît este zugerăvit și chipul bătrînului *Faltus* din schița *Cum a întilnit moș Faltus ingerul pe șantier*. La vîrsta cînd omul are dreptul să se odihnească, pe el îl cuprinde dorul de a vedea cum se lucrează pe marile șantiere, de a participa la ridicarea construcțiilor uriașe, aducînd pe șantier nu numai pasiunea lui pentru muncă, dar și proiectul unei inovații care nu s-ar fi putut adapta la vechile condiții de lucru. În celelalte nuvele *Prokop și dracul*, *Necazurile dragostei* și *Foc în cuptoare și în inimi* sînt prezentate alte tipuri de muncitori constructori, oameni simpli, meșteri și brigadieri de rînd, plini de entuziasmul de a crea și

de a contribui din toate puterile pentru făurirea unei lumi noi.

Intilnirea cu aceste personaje oferă cititorilor noștri posibilitatea de a cunoaște un aspect semnificativ al condițiilor eroice în care poporul cehoslovac, ca și poporul nostru și celelalte popoare din lagărul socialismului înaintează pe calea construirii unei vieți noi.

NEWERLY, IGOR: *Amintiri de la „Celuloza“*, București. E.S.P.L.A. 1955, 552 pag., lei 9.05.

Romanul lui I. Newerly, distins chiar în anul apariției — 1952 — cu Premiul de Stat cl. I, zugerăvește cu o mare forță artistică o frîntură din istoria poporului polonez; frămîntata perioadă dintre anii 1917—1936. Acțiunea romanului se petrece în jurul fabricii de hîrtie „Celuloza“ din orașul Wroclawek, denumită „America“ deoarece se spunea „că aici muncitorii trăiesc bine“ și se „muncește numai 8 ore pe zi“.

Spre această fabrică se îndreaptă plini de speranță, împinși de mizeria îndurată în satul lor, Rzekucie, Szczesny, eroul principal al cărții, împreună cu tatăl său, de meserie dulgher. Dar visurile lor se dovedesc deșarte. Șomajul bîntuie cu furie. Sute de oameni așteaptă zilnic în fața porții fabricii pentru a fi angajați. Deși bătrînul reușește să găsească cu greu de lucru în fabrică — și aceasta în urma recomandării dată de un preot căruia tînărul Szczesny îi luase apărarea la o adunare, — viața lor continuă cu aceleași lipsuri ca mai înainte. Newerly descrie mizeria muncitorilor de la „Celuloza“ aflați la bunul plac al patronului și al uneltelor lui ca și lupta muncitorilor pentru satisfacerea revendicărilor lor, dezvăluind aspecte specifice ale societății poloneze din acea vreme.

Năzuind încă să învețe o meserie, să-și găsească un rost, Szczesny pleacă la Varșovia unde viața nu-i va fi mai puțin lipsită de greutate. Cînd se reîntoarce acasă el va fi însă cu totul un alt om. Experiența acumulată i-a arătat drumul pe care trebuie să-l urmeze. Szczesny se încadrează în lupta ilegală a partidului.

Romanul se încheie cu plecarea lui în Spania pentru a lupta împotriva fascismului.

Pentru însușirile lui remarcabile, romanul lui Igor Newerly va fi citit cu plăcere de cititorii din țara noastră.

LITERATURA PENTRU COPII ȘI TINERET

GRIMM (JAKOB și WILHELM) : **Povești alese.** București. Editura tineretului. 1955, 192 pag., lei 8.

Numele fraților Jakob și Wilhelm Grimm au rămas legate mai ales de opera lor de culegători ai celor mai frumoase basme populare germane. Despre activitatea științifică folclorică, filozofică și istorică a fraților Grimm, se vorbește destul de puțin, deși tocmai aceste preocupări multilaterale i-au făcut să se apropie de acele neprețuite comori populare care sînt basmele, să le adune și să le transmită cit mai exact. Viața lor a fost zbuciumată, căci au trăit în epoca de la începutul secolului XIX-lea, cînd armatele lui Napoleon supuneau Europa, aducînd cu ele fermentul revoluției burgheze. Tocmai pentru afirmarea specificului național al poporului lor au cules frații Grimm cu atîta sîrguință basme populare, pentru că în ele se oglindește sufletul omului simplu, dornic de libertate, plin de poezie și inventivitate, visător legat strîns de realitate.

Printre cele aproape treizeci de povești cuprinse în acest volum apărut, cititorul mai în vîrstă de azi întîlnește cu plăcere nume și întîmplări cunoscute care-i aduc aminte de vîrsta fericită a copilăriei. Basmul frumoasei *Albă ca zăpada*, alungată de mama sa vitregă și a celor șapte pitici ce o primesc cu bucurie va încînta încă multe generații de aici încolo. La fel poveștile despre *Cenușareasa* cea oropsită, sau despre *Frumoasa adormită*, *Scufița roșie* și altele. Dar pe lîngă acestea atît de cunoscute de cei ce au trecut de vîrsta copilăriei, în culegere vor fi citite cu un deosebit interes basme ca *Ulcica cu păsă*, *Călătoria lui Degețel*, *Croitorașul cel viteaz*, *Muzicanții din Boema*, *Scripcarul cel iscusit*, *Sfecla*, *Capra mincinoasă* și multe altele.

Volumul, frumos ilustrat, cuprinzînd și o prefață despre viața și opera fraților

Grimm, așteaptă pe micii cititori, pentru a le încînta sufletul, a le înaripa mintea, a-i face să înțeleagă mai bine aspirațiile de dreptate, de bunăstare a poporului.

De aceea basmele acestea, ca și orice basme populare în general, sînt deosebit de instructive. Ele trebuie răs-pîndite cit mai mult în mijlocul micilor cititori.

PAUSTOVSKI, K.: **Nașterea mării.** București. Editura Tineretului. 1955. 196 pag., lei 4.

În cartea sa, K. Paustovski înfățișează lupta tehnicienilor, muncitorilor pentru construirea marelui canal Volga-Don. În prolog, autorul ne poartă cu el în Taganrog-ul anului 1916, port la Marea de Azov, în rada căruia eșuau tot mai multe vase din pricina uriașei cantități de aluviuni pe care le depunea aici Donul. Marea de Azov seca vîzînd cu ochii. Regiunea de stepă se întindea tot mai mult. Clima ei devenea tot mai greu de suportat. Frămîntat de problema apărării regiunii împotriva forțelor distrugătoare ale naturii, bătrînul profesor de geografie Nicolae Petrovici Lipetki, imaginează un proiect pentru realizarea căruia cere sprijinul celui mai bogat om din oraș. Bogătașul îi refuză ajutorul, astfel că planul lui Lipetki rămîne doar un vis. Partea a doua a cărții ne arată cum sub puterea sovietică, ceea ce fusese altădată doar un vis irealizabil, devine realitate. Autorul ne aduce în față uriașul șantier al canalului Volga-Don unde oamenii reușesc treptat-treptat să subjuge și să stăpînească forțele oarbe ale naturii. În epilog — autorul ne descrie prima cursă Batum-Moscova — a motonavei Timiriachev pe apele noii mări. În înțelesul ei cel mai înalt, cartea aceasta este de fapt un imn adus biruințelor omului sovietic.

**Abonamentele se fac la toate oficiile
poștale prin factorii poștali și difuzorii
voluntari din întreprinderi și instituții.**

98

PREȚUL 2 LEI